

# újváros

XXXI. ÉVFOLYAM • JANUÁR–FEBRUÁR • ÁRA: 700 FT

2019

1. szám

www.ujvaros.fokolare.hu



## FÓKUSZBAN AZ EMBER

.....  
*Sztereotípiákon és előítéleteken  
túllépő valódi találkozások*

# Tartalom



12

## FÓKUSZ

### 4 nézőpont

#### Váltsunk sportágot!

Veres András

#### Harminc éve

Paksy Eszter

#### Ki is a kommenthuszár?

Kovács Bertalan

### 6 egyház

#### A szétválás sebe megnyitja a szíveinket?

Mária Valigová

### 8 kulturkör

#### Ki az ember?

Körmendy Imre

### 10 európa

#### Identitás, mint ajándék

Csikné Sisák Zita

#### Üdvözet Prágából

Aranyi Krisztina



14

## AKTUÁLIS

### 14 arckép

#### Keresztényként Indiában

Csikné Sisák Zita

### 17 ökövilág

#### Friss levegőt!

Kovács Bertalan

### 20 képirás

#### Oda-vissza tekintés

Antal Gergely

### 22 hírmozaik

#### Felelőségünk van

Nobilis Márió

#### Eli Folonari az Atyánál

Paksy Eszter

#### A béke gesztusa

Città Nuova Online

#### Csak az igazság

Csikné Sisák Zita



17

## LELKISÉG

### 24 iránytű

#### Mindenkit szeretni

Paksy Eszter

### 24 alapkö

#### Megteremteni és újjáalkotni a közösséget

Chiara Lubich

### 26 életige

#### Január – A szerető Atya törvénye

Letizia Magri

### 27 igenlét

#### Defekt másként

Mikor? Most

#### Megbántottak

Kinek az akarata?

### 28 életige

#### Február – A béke Isten ajándéka

Letizia Magri

### 29 igenlét

Chiarella álma



34

## MINDENNAPOK

### 30 gyöngyszem

#### A láthatatlan város

Téglásy Klára naplójából

### 32 életmód

#### Célra tartás!

Smohai Máté

### 34 társastánc

#### A párkapcsolat hullámvasútján

Chiara D'Urbano

### 36 meseország

#### Madár Hotel

Barlay Ágnes

Rajzolta: Jánossy Zsófia

### 38 szemrevaló

#### Mire szánjuk az időt?

Dabóczi Anna

#### Családcentrikus mese

Göbel Ágoston

# Testvérek vagyunk

► Csíkné Sisák Zita //////////////



Mongol kisfiú

Fotó: Erdenebayar Bayansan,  
pixabay.com

Az Új Város idei első címlapja rögtön fejtörést okozhat. Vajon mit keres ez az idegen (első látásra eszkimónak tűnő) kisfiú a borítóképen? Ráadásul még azt is elárulom, hogy az (egyébként mongol) fiú hazájáról vagy népéről sem olvashatnak a lapban. Mi végre hát ez a címlapkép? A magyarázat, hogy cikkeink fókuszában ezúttal az ember áll, az ember, akire sokszor úgy tekintünk, mint a képen látható fiúcskára: kuriózumként, kissé idegenkedve, nem véve a bátorságot és az időt, hogy közelebb lépünk és valóban megismerjük. Ez a másikkal való szeretetelli odafordulás valódi művészet, melynek egyik ismérve, hogy nem válogat, mindenkire irányul. Paksy Eszter arra keresi a választ Chiara Lubich nyomán, hogy hogyan is lehet mindenkit szeretni. (34. o.) Például úgy, hogy sztereotípiák és előítéletek helyett akár mély baráti kapcsolatba lépünk más népek fiaival, ahogy Ádám Attila és Antal Gergely is tették (10. o.), s ami által gazdagodhatott saját nemzeti identitásuk is. De ugyanerről a nyitottságról, a kíváncsi és szeretetteljes odafordulásról beszél Prokopp Katalin is, aki április óta a hindu többségű Indiában él. (14. o.) Nem kell azonban ilyen messzire mennünk: nagyvárosainkban nap mint nap láthatunk hajléktalan embereket, akikről szintén meglehetnek az előfeltételezéseink, de ha Téglásy Klára nyomán (30. o.) szóba elegyedünk velük, talán igazabb képet kaphatunk róluk. De akár egy házasságban is érezhetjük úgy az évek múlásával, hogy idegenek lettünk egymás számára. Chiara D'Urbano cikke arról beszél, hogy a változás természetes része életünknek, s a válságból kivezethet, ha új szemmel tekintünk egymásra. (34. o.) Ezúttal a mesében is egy család kerül a fókuszba, ahol a személyes kapcsolatok a közös tevékenységben erősödhetnek. (36. o.) De ugyanígy a személyes találkozások

és az ezekből fakadó közös cselekvés lehet az alapja egy olyan Európának, amelyben mind otthon érezzük magunkat – számol be Aranyi Krisztina az Együtt Európáért barátainak prágai találkozásáról. (12. o.) Ezzel a nyitott szívvel nézve az ortodox szétválás sebét, talán mégis a reményt láthatjuk az egységre – nyilatkozta az Ukrajnában élő Anton Konečný atya. (6. o.) A légszennyezés globális problémájáról írva Kovács Bertalan is az egyes ember lehetőségeire, a személyes felelősségünkre helyezi a hangsúlyt. (17. o.) De voltaképpen ki az ember? – teszi fel a kérdést Körmeny Imre (8. o.), majd kultúrtörténeti és lélektani áttekintése végén Frankl nyomán megállapítja: az ember arra hivatott, hogy „értelmes célokat, feladatokat tűzzön maga elé, amelyeket aztán erejét latba vetve megvalósít.” Az új elhatározások így év elején különösen is aktuálisak, ezért Smohai Máté sportpszichológus ahhoz ad szempontokat, miként érhetjük el áhított céljainkat. (32. o.) Örömmel fedeztem fel, hogy karácsonyi beszédében Ferenc pápa az embert állítja figyelmünk középpontjába. Az ő gondolataival kívánok áldott, testvéries új évet mindannyiunknak!

*„Isten arca pedig egy konkrét emberi arcban mutatkozott meg. Nem egy angyalban, hanem egy emberben jelent meg, aki egy meghatározott időben és helyen született. És így, megtestesülése által, Isten Fia megmutatja, hogy a szeretet, a befogadás, a tisztelet által jön el az üdvösség ennek a mi szegény emberségünknek a számára, melyben mindannyian osztozunk, még ha igen sokféle nép, nyelv vagy kultúra tagjai vagyunk is... ám mindannyian testvérek vagyunk az emberségben!”<sup>1</sup> //*

<sup>1</sup> Ferenc pápa karácsonyi üzenete (az „Urbi et Orbi” áldáskor) 2018. december 25.



## LELKI EGÉSZSÉG

## Váltunk sportágot!

Steven Pinker, neves pszichológus könyvét (*Enlightenment now*) olvastam nemrég.

A könyv statisztikai adatokra támaszkodva a jelenlegi életszínvonal és az általános elégedettség meglepő kapcsolatát boncolgatta: különös módon annak ellenére, hogy átlagosan szinte minden téren jobb körülmények között élünk, mint elődeink bármikor a történelem folyamán (higiéncia, biztonság, várható élettartam, javak, élelmiszerek mennyisége, információk hozzáférhetősége, stb.) az életről alkotott általános kép a béka talpa alatt van. Örömben, hogy ez még csak nem is olyan jellegű pesszimizmus, ami változtatásra sarkall, hanem egy ingoványszerű, passzív lehangoltság. Az a meglátásom, hogy egyes emberek kifejezetten szeretik lógatni az orrukat, talán kényelemből, vagy figyelemfelkeltés céljából.

Kiváltképp igaz ez hazánkra, ahol panaszkodni jóformán sportág, s gyakorta hallom, ahogy az ismerőseim is egymást túllícitálva gyözködik a másikat: „Jaj, az semmi, velem meg képzeld mi történt...” – Ugye, ismerős? Természetesen a boldogság és az elégedettség mind relatív fogalmak, s leginkább olyasmihhez tudjuk hasonlítani jelen életünket, amit magunk is megtapasztaltunk. Így érthető, ha nem dob fel, hogy

például a középkorban sokkal könnyebben elpatkoltunk volna. De ha így gondolkodunk, akkor ugyan mi végre fejlődünk, hiszen nincs, aki értékelje!

Ez a probléma amúgy nem csak a globális, hanem az egyéni szemléletben is ott van. Meghatározunk egy eszközt, amelytől boldogságot, megelégedést várunk, de ezt elérve nem állunk meg egy pillanatnál tovább gyönyörködni benne, hanem menten újabb hiányt fedezünk fel, amit pótolni kell. Nem azt állítom, hogy ambíciók nélkül kellene élnünk, hanem egy olyan szemléletről beszélek, amellyel a tartós derűt meg is éljük, nem csak vég nélkül hajszoljuk. Én úgy gondolom, hogy a boldogság folyamatosan körülöttünk van, csak rá kell szánunk az időt, hogy felfedezzük és örüljünk neki. A tény, hogy van egy házam, ahol élek, hogy van valakim, aki elmosolyodik, ha meglát, hogy idegen nyelvet is beszélek, hogy tudok főzni, hogy felelősségteljes feladatokat bízunk rám, és a többi... Ezek mind és még rengeteg egyéb források kell legyenek, amiből bármilyen nehéz pillanatban meríthetek. Számba venni sem lehet, mennyi okunk van boldognak lenni, ha engedélyezünk magunknak egy kis időt az öröme. //

Veres András

## TÁRSADALOM

## Harminc éve

1989 egy olyan év volt, amikor hirtelen a történelmi távlatok érezhetővé váltak. Én 14 éves voltam, nyolcadikos, annyi, mint édesapám 1956-ban. A 20. század eseményeit vettük, és előttem van, ahogy a középkorú tanárnő egy nagyon felnőttes kinézetű újságból fénymásolt oldalakat oszt ki, hogy az 1956-os eseményekről abból tanuljunk, ne a tankönyvünkéből. Társadalmi Szemle volt a lap címe, és az akkori kommunista párt társadalomtudománnyal foglalkozó kiadványa, s egyben a „reformkommunisták” fóruma. Januárban történt ugyanis, hogy Pozsgai Imre kijelentette, hogy október 23-án népfelkelés történt, nem ellenforradalom, s ezzel elindult valami hatalmas. Ugyanebben az évben június elején az iskolánk igazgatónője nem merte megengedni nekünk, hogy ne úttörőnyakkendőben ballagjunk. Így néhány nappal a még „89 előtti” hangulatban megrendezett ballagásunk után, ahol még énekeltük, hogy „ej-haj száll az ének, zeng az ének, szép az élet, ej-haj úttörőnek lenni mindig jó”, a családommal a Balaton felé autózva

1989 november 26-án NÉPSZAVAZÁS



hallgattuk a rádióban Nagy Imre újrate-metését. Éreztük, hogy minden forrong, hogy a történelem tényleg a szemünk előtt zajlik. Nyáron megnyitották a keletnémet turisták előtt a magyar-osztrák határt, és októberben – immár gimnazistaként – jelen voltunk, amikor kikiáltották a Magyar Köztársaságot. Akkor, kamaszként meghatározó élmé-nyemmé lett a remény: hogy semmi sincs örökre elrontva, hogy egyszer csak megjavulhatnak a dolgok, hogy a változások lehetnek jók. Hiszen még számomra is, aki addig keveset éltem, világossá vált, hogy összeomlott a sok hazugság, és ami addig csendben, rej-tekben élt, felszínre került, sok-sok jó, és hát sok rossz is. Hirtelen mindenről lehetett beszélni, hirtelen kiderült, hogy mindenki máshogy gondolta, máshogy gondolja. Ma a nagyobb gyerekeim akkorák, mint én voltam 1989-ben. Nekik mindez történelem – de vajon a bennem akkor megszületett remény él-e bennük is? Át tudjuk-e adni nekik a hitet, hogy a változás létezik, hogy nem kell mindent véglegesnek elfogadni? És hisszük-e velük együtt, hogy Isten gondviselőként vigyázza a történelmet? Harminc éve élhetünk a ránk zuhant szabadsággal. Élünk is vele? //

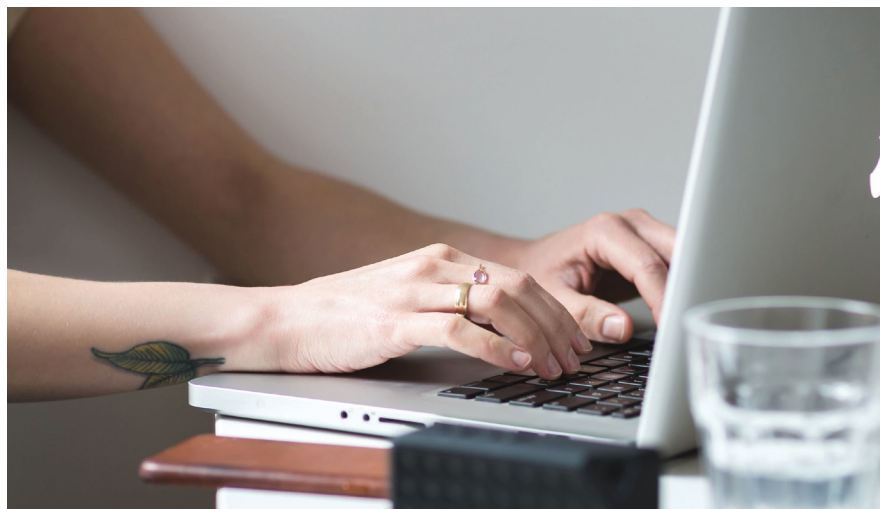
**Paksy Eszter**

**AZ ÚJ MAGYARORSZÁGÉRT**



## KOMMUNIKÁCIÓ

### Ki is a kommenthuszár?



A minap egy nagyon érdekes dolog történt velem a Facebookon. Az egyik ismerősöm – aki amúgy egy elég népszerű figura, sokan követik – megosztott egy mémet a nagy port kavart túlóratörvény kapcsán. Bevallom, nekem eléggé tetszett: picit szarkasztikus stílusa volt, hivatkozott az egyház társadalmi tanítására is, és nem utolsósorban éppen afelé a politikai álláspont felé húzott, amivel én magam is azonosulok. Hamar nyomtam is egy lájkot, majd elkezdtem olvasgatni a hozzászólásokat. Persze kapott hideget-meleget, ám az egyik hozzászólás különösen megragadta a figyelmemet. Az írója nem az a sztereotipikus „kommenthuszár” volt, hanem egy nagyon jól informált illető, aki kifinomult hangnemben, de határozottan mondott ellent az ismerősömnek. Ahogy azt sejteni lehet, amilyen pozitív érzellemmel fogadtam az ismerősöm megosztását, pontosan olyan bosszúsággal olvastam ezt a bizonyos kommentet. Egészen annyira, hogy elhatároztam: válaszolni is fogok rá, és megvédem a barátom véleményét. A fejemben szépen sorakoztak a szempontok: a hozzászóló hol csúsztatott, miben volt félreinformált, és amúgy is, hogy jön ahhoz, hogy így letámadjon egy ennyire

közkedvelt illetőt, mint az ismerősöm. Már nyálaztam a pennámat, amikor észrevettem, hogy a kommentben szerepel egy hivatkozás egy internetes blogra. Gondoltam, mielőtt a válaszbba kezdek, belenézek: ne mondhassa senki, hogy nem olvastam el elég alaposan a hozzászólást. Egyszerre egy olyan felületen találtam magam, ahol egy szakértő, számomra addig feltérképezetlen, millió új – kifejezetten szakmai – szempont szerint elemezte a túlóratörvényt. Ahogy olvastam, egyre kisebb lett a mellényem, és a cikk végére nemcsak hogy teljesen meggondoltam magam a hozzászólásomat illetően, hanem az álláspontom is megváltozott a kérdés tekintetében. Rádöbbsentem, hogy én sem tudok mindent, és teljesen új szemmel kezdtem látni az egész kérdést. És ami a legszebb: újraolvasva a barátom megosztását és a rá érkező hozzászólást már nem két ideológia összecsapását láttam, hanem két intelligens ember párbeszédét. Megértettem, hogy a kérdés közel sem fekete-fehér, hanem nagyon is van miről „beszélgetni”. Mennyivel egyszerűbb lett volna, ha már az elejétől kezdve így álllok hozzá! //

**Kovács Bertalan**



# A szétválás sebe megnyitja a szíveinket?

Októberben bejelentették, hogy a Konstantinápolyi Ökumenikus Patriarchátus Szent Szinódusa elismeri az ukrán ortodox egyház autokefáliáját. Más források ezt cáfolták. Ez a hír nagy megrázkódtatást okozott a teljes görögkeleti világban. Az orosz ortodox egyház erre fölfüggesztette az eucharisztikus közösséget a konstantinápolyi pátriárkával. Mi is történt valójában? A válaszokat a szlovák **Anton Konečný** professzorral kerestük, aki papként szolgál Ukrajnában.

► **Mária Valigová** //

■ **Érzékeny kérdés Ukrajnában az ortodox hívők többféle egyházba tartozása. Egyenrangúak-e ezek az egyházak?**

Ukrajnában a lakosság többsége pravoszláv, ez a hívők 75 százalékát jelenti, és három pravoszláv egyház működik: a Moszkvai patriarchátus (az ortodox hitűeknek több, mint felével), a Kijevi patriarchátus

(kisebb, de jelentős), illetve az autokefál ortodox egyház – ennek van metropolitája (a legkisebb). Egy-két ökumenikus polgári összejövetelen mindhárom ortodox egyház képviselőivel találkoztam már. Az ottani társalgásukat kívülről diplomatikusnak, de fenntartásosnak nevezném. A különféle felekezetűek együttélését összességében közömbösnek érzékelem – se együttműködésről, se bármiféle nyílt ellenségeskedésről nem tudok. Kárpátalján, ahol élek – annak ellenére, hogy az ortodox egyház itt először csupán a görögkatolikusok erőszakos átsorolásával, majd a kommunizmus megszűnésével jelent meg ismét – az együttélés külső problémáktól mentes. Örömmel figyeltem meg a barátságos kapcsolatot Vorszonofij kijevi patriarchátusi püspök és Fjodor moszkvai patriarchátusi metropolita között. Belső egyházi és ökumenikus szemszögből tekintve az egy államon belüli három pravoszláv egyház egyidejű jelenlétét átmenetinek kell tekintenünk.

”

„Az önálló ukrán egyházzal való döntés forrongást okoz az egész ortodox világban.”

■ E bonyolult helyzet elrendezésével próbálkozik a Konstantinápolyi pátriárka: autokefáliát adományozott-e az Ukrán Ortodox Egyháznak, vagy sem?

A bizánci pátriárka 1686-ban adományozta a moszkvai pátriárkának a jogot a kijevi metropolita felszentelésére. Most úgy döntött, hogy visszavonja ezt a határozatot, amely az akkor kialakult államszervezet feltételeinek felelt meg – ez az állapot mostanáig (a Szovjetunió fölbomlásáig) fennmaradt. Ha igazat lehet ennek adni, a megváltozott körülmények között, amikor Ukrajna már független Oroszországtól, úgy határozott, hogy ismét a bizánci pátriárkát illeti meg a jog. Eleget tett annak a kérésnek, hogy vonja vissza mindkét, a moszkvai pátriárka által kiközösített kijevi ortodox egyházi vezető kiközösítését. Az autokefália engedélyezése tulajdonképpen lehetővé tette az egyezkedést a három egyház egyesítéséről, így lényegében megkezdődött a három görögkeleti felekezet egyesítése Ukrajnában. Ez egy bizonytalan kimenetelű folyamat, egy átmenet a nem természetes állapotból, amelynek talán véget vethet az autokefália engedélyezése.



Anton Konečný

■ Moszkva Ukrajnát a saját kánonjogi területének tekinti. Konstantinápolynak nem kellene erőfeszítéseket tennie a feszültségek enyhítésére az ortodox egyházon belül?

Az önálló ukrán egyházzal való döntés forrongást okoz az egész ortodox világban. Az Orosz Ortodox Egyház Szent Szinódusának tagjai a nemrégiben Minszkben tartott találkozón kijelentették, hogy „lehetetlen a Konstantinápolyi patriarchátussal eucharisztikus közösségben maradni.” Az elutasítás melletti meggyőző érvelésről nem tudunk.

X. János antióchiai szír pátriárka fölhívja a figyelmet a pravoszláv egyházak egységének szükségességére, ezért egy összortodox szinódust hívna össze, és buzgó imára szólít föl, hogy az Úr elhárítsa a „politikai csapdák, a történelmi fordulatok és az individualizmus destruktív szellemének hullámain, hogy a Szentlélek mutassa meg az Ő dicsőségét.”

■ Egyáltalán van-e valamiféle remény ezen egyházak egyesítésére?

Az egész keresztény világ ezzel a vággyal követi a folyamatokat. Ukrajnában nincs az egyszerű emberek között ebből a szempontból probléma, csak a patriarchátusok, püspökségek és az államok között. Piero Coda, a Sophia Egyetem (Loppiano) rektora és a Katolikus Egyház és a Görögkeleti Egyházak Közötti Teológiai Párbeszéd Nemzetközi Bizottságának tagja azt mondja, hogy az ortodox társadalomban keletkezett seb fáj Jézus követőinek és elfedi a keresztény hitvallás erejét és szépségét, amely egy szeretne lenni, mint az Atya, a Fiú és a Szentlélek. A seb viszont utat nyit a szívünkben a reményre és a keresztre feszített Jézusra. Ez az imádság, a várakozás és a szeretet ideje.

■ Hogyan tekintenek erre a folyamatra a politikusok?

Az egyház és állam kapcsolatának megvannak a maga szabályai, amelynek ideális esete egymás kompetenciájának kölcsönös elismerése. A nyugati, katolikus világban az investitúra harca már nem létezik. Globális mércével mérve és összefüggésben nézve a pravoszlávia összekapcsolódik az állammal – az egyház maga sokkal összetettebben működik. Erre példa, hogy a jelenlegi ukrán elnök maga kérte Isztambulban az egységes ukrán egyház autokefáliáját.

■ A médiából egymásnak ellentmondó információk érkeznek erről a döntésről. Melyeket lehet megbízhatónak tekinteni?

Fontos a távlat kérdése ebben a többoldalú folyamatban. A konstantinápolyi pátriárka rendelkezése első látásra vitatható, valójában azonban nagyon nagy hatású és reményre adhat okot. Külsőleg ugyan elhagyta a praktikus békés egységet, ám elindíthatja az igazság és szeretet egységének fáradságos keresését. Az ukrainai ortodox egyházak egyesítése szervesen kapcsolódik a görögkeleti világhoz, ami természetes, törvényszerű folyamat, viszont erős a politikai összefüggés. Éppen ezért szükség van a további imádságra. ///

Az eredeti cikk testvérpünk, a *Nové Mesto* 2018/11 számában jelent meg *Rana rozdelenia otvára naše srdcia nádeji* címmel.

Fordította: **Antal Gergely**

# Ki az ember?

Kultúrtörténeti és lélektani áttekintés

► **Körmeny Imre** //////////////

„... van szívemben akarat,  
s tán ha kezem másképp legyintem,  
a világ másfelé halad.”  
(Babits Mihály: Az elbocsátott vad)

Ha e költemény sorait olvassuk, óhatatlanul a káoszelméletben leírt ún. *pillangóhatásra* kell gondolnunk, mely szerint „egy pillangó egyetlen szárnycsapása a Föld egyik oldalán tornádót idézhet elő a másikon”. Csakhogy az elmélet évtizedekkel később született, mint a költő verse. A pillangóhatás először 1952-ben egy sci-fi novellában fogalmazódott meg,<sup>1</sup> a káoszelméletet pedig 1963-ban Edward Lorenz fejtette ki tanulmányában.<sup>2</sup>

Ha végigolvassuk az 1934-ben keletkezett verset, láthatjuk, hogy a költő a szabad akarat és az eleve elrendeltség dilemmájával és saját istenkapcsolatával vívódik. A buddhista bölcsélet azt mondja: „Buddha szeme Buddhát lát” (a disznó szeme pedig disznót!), vagyis, amit látunk, belőlünk fakad. A pszichológia ismeri az „önbejeljesítő jóslat” fogalmát: ha egy gyermekre úgy tekintünk, hogy az buta, s ezt többször meg is mondjuk neki, a gyermek nagy valószínűséggel azzá is válik.

Ki tehát az ember és mennyiben lehet saját sorsának kovácsa?

A ma elfogadott „biológiai” megnevezése az emberi fajnak: **Homo Sapiens**, azaz bölcs ember. E „bölcsséget” sokan kétségbe vonják,

<sup>1</sup> Ray Bradbury: *Mennydörgő robaj*

<sup>2</sup> Ebben az első leírásban még egy sárly szárnycsapásáról ír, de későbbiekben már a pillangót használta.



amit a történelem évszázadai és a jelenben zajló események is messzemenően alátámasztanak. Ha a jeltőt másképp fordítjuk, értelmes embert mondunk, akkor az már elfogadhatóbb (bár az „értelmes” kifejezés a mindennapokban azt jelenti, hogy az értelmét jóra használja valaki).

Mások az ember eszközköztető jellegét veszik meghatározónak, s **Homo Faber**ről beszélnek. Elsőként említhetjük Appius Claudius Caesart (Kr. e. 340–273), aki a *Sententiae* című művében használta ezt a kifejezést, utalva arra, hogy az ember képes sorsát és a körülötte lévő világot alakítani (irányítani?). A XIV. századi újrafelfedezést követően az itáliai reneszánsz fontos elemévé vált e szemlélet.

A XX. században Max Scheler és Hannah Arendt filozófiai gondolataiban tűnik fel ismét, de nem feledkezhetünk meg a marxizmusról sem (pontosabban Engelsről), amely/aki szerint „a munka tette az embert emberré” (talán ezért is beszélt a vulgár-marxizmus igen gyakran az emberről, mint munkaerőről).

Johan Huizinga holland történész és kulturális teoretikus 1938-ban megjelent könyvében az embert **Homo Ludens**nek nevezi, rámutatva, hogy az ember nem mindig bölcs és értelmes, gyakran nem készít és használ eszközöket, de játszani szinte mindenki játszik.<sup>3</sup> S ez a fajta játék egyedül az embert jellemzi. A játék alapvető létszükséglet, evolúciós örökség. Célja a felfedezés, a kísérletezés és ezáltal ismeretek és

<sup>3</sup> Huizinga, Johan: *Homo Ludens*, 1938. Magyarul: Atheneum, Bp. 1944, ill. Universum Kiadó, Szeged 1990.





képességek megszerzése. Érdekes ezzel kapcsolatban megemlíteni egy másik könyvet, amit Huizinga könyve „ihletett”: Hugo Rahner: *A játzó ember* (1948) c. művét.<sup>4</sup> „Nem érthetjük meg a játzó ember titkát, ha nem beszélünk előbb »nagy tisztelettel« a játzó, a teremtő Istenről. Amikor azt mondjuk, a teremtő Isten »játsszik«, és ebben a képben az a metafizikai belátás rejlik, hogy a világ és az ember teremtése ugyan mély értelmű, de Isten számára semmiképpen sem szükségszerű cselekedet.”<sup>5</sup>

Megéri – a mélylélektan vonalán – az utolsó száz évben **az emberi vágyak** változását is végigkövetni. Az első: az öröm akarásának vágya (Wille zur Lust, Sigmund Freud). Talán ez a legismertebb. Majd következett a hatalom akarásának vágya (Wille zur Macht, Alfred Adler). Azután az önkibontás, az individuáció, az egyénné válás akarásának vágya (Wille zur Selbstwerdung, Carl Gustav Jung). A közelmúlt: az élet értelme akarásának vágya (Wille zur Sinn, Viktor E. Frankl). Manapság mindezeket túl, mellett és felett domináló vágy: a kapcsolat akarásának vágya (Wille zur Beziehung, Howard Clinebell).<sup>6</sup> Korunkban e két utóbbi foglalkoztat minket leginkább. Viktor E. Frankl, a pszichoterápia „harmadik bécsi iskola” megalapítójának tanítása: az értelmes élet utáni vágy. „*És mégis mondj igent az életre!*” Szavainak hitelt ad életének alapvető tapasztalata, a koncentrációs tábor át- és túlélése. A másik a kapcsolat lényegi szerepe: az emberi

személy több, mint az individuum. Éppen a kapcsolatok révén több annál (az egyénnél). Érdekes a Frankl által kidolgozott logoterápia egyik mai képviselője, Elisabeth Lukas szavaira odafigyelünk.<sup>7</sup> Arra hívja fel a figyelmet, hogy Freud és Adler beteg embereket tanulmányozva fogalmazott meg – az emberről – messzemenő következtetéseket, míg Frankl az egészségeseket próbálta megismerni. „Azt állította – ti. Frankl –, hogy az emberben megvan ugyan az ösztön, az állati vonás, de az ember képes önmaga fölé emelkedni, képes felülmúlni önmagát, képes az öntranszcendenciára. ... Sőt, az ember ott válik igazán emberré, ahol fölfedezi, hogy értelmes cselekvésre hivatott, arra, hogy keresse az élet és a dolgok értelmét, és hogy értelmes célokat, feladatokat tűzzön maga elé, amelyeket aztán erejét latba vetve megvalósít” – idézi mesterét Lukas.

Ekként érdemes tekintenünk az emberre és az emberi közösségekre. Az a saját tapasztalatom, tapasztalatunk is (ami a tudományok eredménye), hogy az ember legkisebb kora óta szeretné alakítani környezetét, velünk született jellemzőnk a másik vágyainak kitalálása, a másik segítése, az értelmes dolgokban való aktivitás. Aki pedig alkotójává válik életének és környezetének, az kevésbé fogja bírálni azt, mert felfedezi az összefüggéseket, és megtalálja a folyamatban saját feladatát és végső soron önnön emberségét. //

<sup>4</sup> Kairosz Kiadó, Budapest 2013.

<sup>5</sup> Bodnár Dániel, Magyar Kurír, 2013. július 24.

<sup>6</sup> Clinebell amerikai, tehát itt az angol kifejezés lenne illőbb, de az összegző, Gyökössy Endre az elődök nyomán ezt is németül adta meg. Lélekápolás, Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest, 1991.

<sup>7</sup> „Nincs kilátástalan helyzet...” Interjú Elisabeth Lukassal. Mérés 1990/1. 13–20.

# Identitás, mint ajándék

Lehet-e az identitásunk, a nemzeti hovatartozás is egyfajta szeretet, befogadás?

Hogyan alakult ez a történelemben? Mit tud hozzáadni ehhez Mária Múve?

Beszélgetőtársaink **Ádám Attila** és **Antal Gergely**, akik mindketten elkötelezettek a népek és nemzetek közötti szeretet és párbeszéd előmozdításában.

► Csíkné Sisák Zita //

■ Mit jelent számotokra és miért vált fontos kérdéssé a nemzeti identitás?

**Attila:** Én éltem Szlovákiában, Horvátországban és Albániában is. A nemzetről alkotott képem legformálóbb időszak Szlovákiához köthető, amely nagy felfedezés volt nekem. Lehet, hogy a hivatásomból fakad (mivel fokolarinó vagyok), hogy nem gondolkozom egymással ellentétben álló táborokban, számomra ezek a kategóriák nem léteznek. Nincs szlovák és magyar érdek. Az én személyes tapasztalatom szerint, ha a másikat úgy szeretjük, mint önmagunkat, akkor az ő eredeti közegét, közösségét, anyanyelvét, kultúráját, magatartását és szokásait ugyanolyan mértékben szeretem, mint a magamét, és ez formálja a saját identitásomat is. Ez feltételez egy alap-elfogadást, egy befogadó magatartást, amit a konkrétan megélt szeretet szép lassan megtermékenyít és gyümölcsözővé tesz.

**Gergő:** Magyar családból jövök, az első nyelvem magyar. Édesanyámnak erdélyi gyökerei is vannak, a rokonságon keresztül találkoztam a mély hazaszere-tettel. Kamaszként mégis elutasítottam a magyarságomat, nem tudtam vele azonosulni. Cikinek, „magyarkodónak” éreztem. (Később aztán mégis elvégeztem a néprajz szakot.) A családfámat fölfedezve kezdtem megbékélni, megszeretni a magyarságomat. Ugyanakkor szembesültem azzal is, hogy a saját őseim között legalább kilencféle

nemzetiség található. Ezek egyike a szlovák, az egyik dédanyám volt szlovák anyanyelvű. Az iránta való tiszteletből jelentkeztem szlovák szakra is, hogy megtanuljam a nyelvét, és az évek alatt született bennem egy magyarországi szlovák identitás. Ez teljesen megfér a magyarságom mellett, a kettő nem zárja ki egymást. Amellett, hogy magyarnak vallom magam, szeretem az anyanyelvem, a szlovák származásomra is büszke vagyok, szeretném minél jobban beszélni az őseim nyelvét, és fontos számomra a magyarországi szlovákok kultúrája.

■ Miért tartjátok fontosnak a hazaszeretetet?

**Attila:** Mikor világra jövünk, egy anyanyelvi (vagy kétnyelvű) közegbe, egyfajta kultúrkörbe születünk bele. A környezetünkkel kapcsolatba kell lépünk, tudnunk kell közölni önmagunkat, és ennek egyik legegyszerűbb módja a beszéd. Aztán a családon kívül a tágabb környezet, a rokonok, barátok, a falu, a város maga a hazánk. A haza tehát több mint a nyelv, egy közösség.

**Gergő:** A világon élők nagy része nem csak egy nyelven beszél, hanem többnyelvű. Egy hazába is több nép, több közösség tartozhat, élhet egymással békében. A hazaszeretet olyan, hogy elsőként a saját családunkat szeretjük, aztán megismerünk más családokat, és őket is megszerethetjük.



■ Chiara Lubich gondolata, hogy „úgy szeresd a másik hazáját, mint a sajátodat.” Mit jelent ez nektek és hogyan lehet ezt megvalósítani?

**Attila:** Nekem ez a mondat azt jelenti, hogy amikor kapcsolatba lépek egy másik személlyel – akinek más a hazája, mint nekem – vele együtt megismerem a hazáját. Ez sokszor nagyon lassú és összetett folyamat. Ez a kapcsolat megengedi nekem azt, hogy az ő országa, ahol született és felnőtt, az anyanyelve, a származása, identitása hasson rám, és ugyanolyan fontossá váljon a számomra, mint a sajátom. De a két, különböző nemzetből való személy kapcsolata egyben a két haza kapcsolata is.

**Gergő:** Számomra ez egy kulcsmondat abban, hogyan viszonyuljak más népekhez, nemzetekhez, kultúrákhoz, nyelvekhez. Nils-Aslak Valkeapää számi



művész is példaképem, aki úgy szerette a saját népét, hogy másokban is fölfelezve a szépet, mindenkivel összetartóznak érezte magát. Én is valahogy így tekintek az emberiségre.

#### ■ Hogyan fogalmaznátok meg, hogy mi a nemzet?

**Gergő:** A nemzet alapvetően politikai fogalom. Kialakulása hosszú folyamat eredménye, kezdetben a rendi Hungáriában csak a nemesek és a polgárok tartoztak ide, a többségi parasztok viszont egészen a 19. századi jobbagyfelszabadításig nem. A 18. században indult a nemzet fogalmának átalakulása, válaszként a kor igényeire. Az identitás azelőtt vallási-felekezeti alapú volt, a felvilágosodás végén azonban a nyelvi alapú identitás (nyelv = nemzet) terjedt el. Herder véleménye az 1700-as évek végén, miszerint a magyarok a szlávok tengerében ki fognak halni, hozzájárult a magyar nyelvújításhoz és nemzeti öntudatra ébredéshez. A nemzethez

fűződő viszony a nép körében csak a közköztudás bevezetésével vált széleskörűvé. A 19. századi nemzetfogalomból a 20. században sajnos a szélsőséges hangok fölerősödésével kialakult a fasiszmus, a náciizmus és a kommunizmus ideológiája. Ez sokak számára torzzá és kellemetlenné tette a nemzet fogalmát és képét, nyugaton a szélsőjobb, keleten a szélsőbal üresítette ki. Világszerte, így nálunk is zajlik a nemzet átalakulása, amellyel együtt az identitás is változik. Azonban jogos igénye az bárkinek, hogy a népével közösségben érezze magát, és büszke legyen a saját anyanyelvére, kultúrájára.

**Attila:** A nemzet szó nekem nagyon kifejező, az egy tőről fakadó sarjakat jelenti, persze nem (genetikai) származás tekintetében. A nemzet közösség, és a közösségiség pedig szeretetből fakad. Jó esetben szeretjük, sőt büszkék vagyunk a saját hazánkra, nemzetünkre. Személyesen érint, ha csorbulnak például a kárpátaljai magyarok jogai, vagy együtt örülök egy amerikai magyar sikereinek... Egy egészséges és jó társadalomban a hazaszeretet szent és tiszta fogalom, és mindig a másikért van. Hazaszeretetről akár kevés van akár sok, az még mindig szeretet marad. Amikor kirekesztés van, az azt jelenti, hogy már nincs benne szeretet. Szintén személyes tapasztalatom, hogy az identitásom sohasem valaki ellenében létezik, hanem ellenkezőleg: az vagyok, aki vagyok, és így tudom ajándékozni önmagam, és az identitásomat is a másik személy erősíti meg bennem, egy kapcsolatban. Mi, az egész kereszténység, így a Fokoláre Mozgalom is a szövetség népe vagyunk, abból születünk. A szövetségéből indulunk, amelyre Jézus hív minket, a mindennapjainkban élő személyekkel, azon körülmények között, amiben élünk: ebből a szövetségéből, a kölcsönös szeretetből van születőben egy új társadalom. ///

”

„Két, különböző nemzetből való személy kapcsolata egyben a két haza kapcsolata is.”

# Üdvözet Prágából

**Csehország fővárosában zajlott 2018. november 16 és 18 között az Együtt Európáért barátainak találkozója, melyre 23 országból 53 keresztény lelkeségi mozgalomból érkeztek a résztvevők, hogy Európa jelenéről és jövőjéről beszéljessenek.**

## ► Arany Krisztina //

Az *Együtt Európáért* kezdeményezést 1999-ben keresztény lelkeségi mozgalmak és közösségek (mint például a Fokoláre, a Sant' Egidio, a Schönstatt és több német protestáns közösség) együtt indították útjára, hogy saját karizmájuk szerint a testvériség hálózatában összekapcsolódva adjanak lelket Európának, s az eltelt évek alatt több mint 300 közösség csatlakozott hozzá.

Az idei találkozó 170 résztvevője rendkívül családis légkörben, magas színvonalú előadásokon ismerkedhetett meg a házigazda cseh nép történelmével, hőseivel, spirituális helyzetével. Felidéztek például Husz János alakját, vagy a 16. századi cseh pedagógust és író, Comeniust, „a nemzetek tanítóját”, aki Sárospatakon is működött. Václav Hável íróról, emberi jogi harcosról, köztársasági elnökről sem feledkeztek meg, akinek egyik alap gondolata volt: „Ne éld a hazugságot”.

## Kereszténység és Európa ma

Felelevenedtek a vasfüggöny mögötti „hallgató egyház” küzdelmei és a jelenlegi kihívások. Az ezekre adott válaszaikról számoltak be főként Csehországból, ahol ugyan a templomba járókra vonatkozó statisztika jelenleg nem tűnik kedvezőnek, de a próbatételekben meg is edződött Egyház kapcsolatot talál azokkal, akik keresik az élet

értelmét, ott akar állni mellettük, és új terepeket is talál, mint a börtönök, a kórházak vagy akár a hadsereg. Jaroslav Šebek történész, a Cseh Tudományos Akadémia tagja „Milyen kihívásokkal néz szembe az Egyház Csehországban a mai zavaros időkben?” címmel tartott előadást. A menekültválság az európai integráció jövőjének próbája, különböző elképzelések ütközésének terepe, ahol újra szimbolikusan szembekerült egymással Kelet és Nyugat – állítja Šebek. Az egyik legnagyobb problémánk a kommunikáció „bedugulása”, amit a közösségi média okoz. „Míg a kommunizmus alatt Kelet-Európa információs sivatag volt, ma egy információs dzsungelben élünk. S ennek ugyanazok a következményei: irányvesztés és megnövekedett fogékonyság a manipuláció iránt, általános bizalmatlanság.”

Pavel Fischer szenátor társadalmi-politikai szemszögből jellemezte Csehország aktuális helyzetét. Aláhúzta, mennyire fontos, hogy érzelmileg azonosuljunk és személyes tapasztalatokra tegyünk szert az európai integráció folyamatáról. Ez a személyes érintettség csak egy konkrét nyelvi-kulturális közegben alakulhat ki. Európa egysége a helyi szinten átél azonosulástól függ. „A felelősség



egyben válasz is” – mondta. Csak akkor fog kialakulni egy egységes Európa víziója, ha a politika tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét, támogatja az európai népek, nyelvek és kultúrák közötti különbségek fennmaradását. *Tomáš Halík* szociológus, vallásfilozófus és katolikus pap (Templeton díjazott 2014-ben) felszólalásában taglalta, hogy az Egyház hiába igyekszik a múlt értékeit úgy felüntetni, mint amelyek még a mai és a jövőbeli emberek számára is érvényesek. A jelen generációknak semmit sem mond a vallásos gondolkodás, ők az Internet világában élnek. „Az új nemzedékek nem fogadják el érvek nélkül a vallást.” Ma azzal a kihívással kell az egyháznak szembenézniük, hogyan alkalmazkodjanak a kereső emberekhez. Halík hangsúlyozta: „Az egyház jövője azon múlik, hogy párbeszédbe tud-e lépni a keresőkkel és kísérni tudja-e őket útjukon.” Nem szabad, hogy a hit merev válaszokból szőtt ideológiává váljék, mert „Isten a nyitott kérdéseken keresztül is szól hozzánk”.

Fotók: [www.together4europe.org](http://www.together4europe.org)



## Találkozástól a közös cselekvésig

Az előadások mellett többször volt lehetőségük a résztvevőknek kis csoportokban hozzászólni a témákhoz. Itt került szóba, hogy a különböző országok különböző ütemben haladnak a szabadság felé, történelmi sebeikkel is küszködve. A sebek azonban épp hogy nem idegenek a keresztények számára, a feltámadott Krisztus megmutatja a sebeit, átalakítja őket. Az új élet forrásai lesznek. Az Ortodox Ifjúsági Világszövetség elnöke, *Georges El Hage* megfigyelte, hogy itt minden résztvevőben megvan a szándék a találkozásra: amely most egy mosollyal kezdődik, de az itteni léghőz kitérítésaként konkrét projekteken folytatódik majd. Keresve az igazságot, rátalálunk a bizalomra, a hitre, amely gátat vet mindenféle félelemnek, mert az Isten iránti hit gyógyít. *Matthias Leineweber*, a németországi Szent Egyed Közösség vezetője szintén úgy látja, hogy az *Együtt Európáért*



kezdeményezés segít eloszlatni a globalizációs folyamatok által keltett félelmeket, amelyek önmagunkba zárkózásra indíthatnak. Ugyanis az evangélium, amely a kezdeményezésben részt vevő közösségeket összeköti, olyan biztos háttérrel ad, olyan biztosságot, ami segít megnyílni a többiek felé és segítheti Európát, hogy kitartsa az egység és a béke felé vezető úton.

*Gérard Testard*, a francia Efesia közösség felelőse is a félelmeinktől való szabadulásra biztatott. Ne féljünk gyengeségeinktől, ezek ne tartsanak vissza a találkozástól, harcoljunk a rossz beidegződéseink ellen, mert ez hitünk életre váltása. Még soha nem volt ennyire szükség arra, hogy megéljük az egységet a különbözőségben – mondta.

Reménykeltő volt a jelen lévő fiatalok nagy száma. *František Taliř* fiatal cseh politikus a találkozóból erőt merített ahhoz, hogy elkötelezze magát a politikában, és kitartsa annak valódi lényege mellett, ami a többiek szolgálata. A jelenleg Párizsban élő magyar *Fejes Annamária* szerint óriási kihívás kelet-európaiként Nyugat-Európában élni, épp ezért jó alkalom volt számára itt eszmét cserélni ezzel kapcsolatban. Napjaink Európájában sok a megosztottság, a félelem, és a fiatalok szeretnének szembemenni ezzel a fő áramlattal. Együtt lehetséges valamit építeni a különböző népek között. Annamária álma az, hogy az *Együtt Európáért* eszmeisége, ami ma egy kis mag, növekedni fog és egyre inkább azzá teszi Európát, aminek lennie kellene: a nemzetek családjává, a népek otthonává. //



# Keresztényként Indiában

**Prokopp Katalin** fokolarina, az Új Város korábbi főszerkesztője  
2018 áprilisa óta Indiában él, egy hindu többségű országban. Rövid budapesti tartózkodása idején első indiai benyomásairól, keresztény kisebbségi létről, multikulturalizmusról kérdeztük.

► Csíkné Sisák Zita //

■ Milyen várakozásokkal érkezted Indiába és mik voltak az első benyomásaid?

Nagyon lelkesen és kíváncsian mentem, de persze volt bennem félelem is, hogy bírni fogom-e. Sok előzetes elgondolásom hamar sztereotípiának bizonyult, annál is inkább, mert én nem az ismertebb, északi részen élek. Ami innen Magyarországról egy homogén Indiának látszik, az valójában sok kisebb-nagyobb népcsoport, megannyi kultúrával. Én a kevésbé ismert Dél-Indiába kerültem, Karnataka fővárosába. A tízmilliós Bangalore egy fennsíkon, 920 méter magasan fekszik, a szubkontinens belsejében. Nagyon jó klímája van, nyoma sincs a várt füledt kánikulának. A város gyönyörű, teli parkokkal, *Garden city of India* a másik neve. A helyiek panaszkodnak, már nem olyan zöld, mint pár évtizede, de szerintem nagyon szép most is.

Mielőtt kimentem, újra elolvastam a *Bengáli tűz*<sup>1</sup> nagy részét, és megdöbbentő, hogy majd száz év után is mennyire ugyanazt találtam: bár hivatalosan eltörölték a kasztokat, de a gyakorlatban léteznek. S ennek nyilván van egy társadalmatszervező funkciója, mindenkinek megvan a feladata a rendszerben, amely nemigen átjárható. Vannak nők, akik minden reggel kissöprűvel söprik az utcát (egy tízmilliós nagyvárosról beszélünk!). A házasságokat nagyrészt a szülők szerződése alapján kötik, és a fiatalok ezt többnyire elfogadják. Minden irodában van egy boy, akinek az a dolga, hogy kiszolgálja a többieket. Reggel hozza a virágokat a saját kertjéből, figyel, hogy kérsz-e kávét, háromszor is megkérdezi. Az elején kellemetlen volt, hogy kiszolgáltatásam magam, de rájöttem, hogy neki ez a munkája, és már nem megyek ki fénymásolni, hagyom, hogy megcsinálja.

■ Mi okozott leginkább nehézséget a mindennapokban?  
Először is az ételek: itt minden nagyon csípős. Olyannyira, hogy sok észak-indiai se bírja a déli kajákat, ebben is megvan a régiók szerinti különbség. Egyik nap bementem a McDonaldsba, és vettem egy szendvicset, de az olyan csilis

<sup>1</sup> G. Hajnóczy Rózsa: *Bengáli tűz*. (Germanus Gyula, a világhírű keletkutató feleségével, Hajnóczy Rózsával a híres költő, Rabindranáth Tagore meghívására kerültek Indiába. A kötet, mely a szórakoztató irodalom és az ismeretterjesztő útleírás szerencsés ötvözete az 1929–31-ig ott töltött évekről szól.)

volt, indiaiabb az indiaiánál. Kezdek azért hozzászokni: az elején öt zsebkendő volt egy étkezés, most már csak kettő. Aztán ott van a közlekedés ebben a hőmpölygő nagyvárosban. Kezdetben nagyon féltem még az utcára is kilépni. Új volt, hogy baloldali a forgalom, és hogy minden egyszerre van az utcán: autó, riksó, motor, ember, meg néha a tehén. Úgy győztem le a félelmet, hogy igyekeztem nem arra koncentrálni, hogy mitől kell félnem, hanem felszítani magamban a kíváncsiságomat és ennek a népnek a szeretetét. És ez tényleg segített. Azt is megtanultam, hogy nem a saját logikámat kell követnem. Ha át akarok menni egy úton, nem kell megvárni, hogy megálljanak, hanem tudom, hogy az az autós, aki tök gyorsan jön, úgy számol, hogy én is megállás nélkül megyek tovább. Nekik ez a logikájuk.

■ **Milyen ez a nép, akikkel nap mint nap találkozol az utcán? Valóban nagy ott a szegénység?**

Szembeötlőek a különbségek: egymást érik a milliomosok villái, a barakkok és a szeméttelp. Ami egyforma, hogy mindenki vallásos: a boltok közé beékelődik egy-egy csili-vili (hindu, keresztény, muszlim vagy egyéb) templomocská. A mélyszegénységben élők éhbéért végzik a legalacsonyabb munkákat. Ingyenes a közoktatás, a szegények gyerekei is járnak iskolába, ahol a különbségeket kicsit elfedi az egyenruha. Ritkán látni rongyosan öltözött embert, a legszegényebbek is tudnak méltósággal élni. Vannak az utcán vasaló emberek szenes vasalóval, hozzájuk viszik a ruháikat. A szolidaritás is jellemző: a sok koldusnak a tehetősebbek rendszeresen adnak alamizsnát.

Ha valaki kiül a templom elé, biztos, hogy lesz ebédje. Sok szociális mű segíti a szegényeket, több szerzetesrend tart fenn iskolákat, a hindu Shanti Ashram (testvériség) szervezet, akikkel mi is gyakran együttműködünk, rendszeres segítséget nyújt.

■ **Indiában 80% a hinduk aránya. Milyennek látod a hindu vallást a személyes tapasztalataid nyomán?**

Mivel hinduk a munkatársaim, közelről látom a szokásaikat. Minden nap, amikor bejönnek dolgozni, azzal kezdik, hogy imádkoznak a kis istenképek előtt. Az ima természetes része az életüknek. Az ételt is megáldják. Aztán rengeteg virágot használnak: füzérek tesznek a képekre, nők a hajukba, ünnepekkor mintákat raknak ki virágból a bejárat-hoz. Gyertya meg mécses is jut mindenhova. Filozófiájuk alapja, hogy az isteni mindenki-ben és mindenben jelen van. Így például a kollégám az otthonról hozott kis ebédjéből kirak a párkányra a madaraknak és a mókusoknak, nem is keveset. Időnként ezek az állatok ott sétálnak az íróasztalom mellett, de nem szólhatok egy szót sem, mert ez vallási kérdés. A leggyakorlább hinduk vegetáriánusok, gyakran mezítláb és (a nők) száriban járnak. De a mi városunk sok szempontból modern, itt sokan nem követik ennyire szigorúan a szokásokat. A többi vallás hívei örömeire (kizárólag) a mi államunkban legálisan lehet még marhahúst is venni. Egy helyi barátom azt mondja, hogy szokásaik nem annyira a többségi vallást, inkább az indiai kultúrát tükrözik. Való igaz, hogy a vallási kifejezőmódok a keresztényeknél is ugyanazok. Ha belépsz egy teljesen modern család otthonába, akkor az első, ami fogad, az egy hatalmas Mária-szobor villódzó égősorral. És minden lakásban van oltár.

■ **Milyen ott a keresztények helyzete, akik csak a lakosság 2%-át teszik ki?**

Indiában az emberek nagy része gyakorolja a vallását. Nemcsak a keresztények, hanem a muzulmánok és a hinduk is. És a hindu kimondottan toleráns vallás. Valóban kicsi a keresztények aránya, de így is többszáz ezer csak a katolikus. Sok protestáns és szabadegyházi felekezet is van. Meglepő, de tele van a város protestáns Szent Antal templomokkal. Ez is egy indiai hatás. Vannak egyházak és katolikus rítusok is, amik Szent Tamástól eredeztetik magukat, és ezekben továbbélik az ősi szertartások. De ők főleg Keralában vannak nagy létszámban. Hétköznap a közeli templomba járok reggel 7-re az angol nyelvű misére (egymás után vannak misék az 5-6 fő helyi nyelven), és a templom teli van fiatalokkal, felnőttekkel, gyerekekkel, akik munka előtt elmennek misére. Vasárnap olyan sokan vannak a miséken, hogy nem is férünk, ezért kívül is vannak

**Prokopp Katalin egyik tanítványával**



padok és hangosítás. Nagyon élő a plébániai élet is. Sok plébánia megszervezi az ún. keresztény kisközösségeket: aki bekerül a plébániára, az be van osztva egy csoportba, ez a csoport aztán rendszeresen találkozik. Hiába tartozik több ezer ember egy plébániához, nincs olyan, akiről ne tudnának, hogy mi van vele. Mindig énekes mise van, az ének, a tánc nagyon fontos számukra. A találkozóikon is sokszor vannak mozdulatokkal kísért énekek: a felnőttek is izonyúan élvezik, ha táncolva énekelünk. Fontosak számukra a nagy ünnepek: szeptemberben volt a Kisboldogasszony kilencede. Napokon át tömegek jöttek a Máriának szentelt templomba, távoli városokból is, keresztények és muzulmánok, akik szintén nagyon tisztelik Máriát. Egyik nap leültem a templomon kívül, és csak néztem az embereket, ahogy sorba jöttek a barackszű szárikban. Ilyenkor kegyelmeket kérnek a Szűzanyától, de hozzátartozik az ünnephez az alamizsnaosztás is.

■ **És milyen az az élet, amiért te tulajdonképpen Indiába mentél, a Fokoláre közösség missziós élete?**

Indiába nem könnyű vízumot szerezni, ezért is volt jó, hogy nekem rögtön volt munkám, így munkavállalói vízummal mehettam. Az ottani fokolárból többeknek azért kellett elhagynia az országot, mert nem hosszabbították meg a vízumukat. A mi fokolarunkban négyen vagyunk: két fiatal (egy brazil meg egy maláj) fokolarina két éve van ott, és egy olasz, aki India másik részéről jött át néhány hónappal előttem. A város közössége mintegy húsz éve létezik, középosztálybeli keresztény értelmiségi családok alkotják. De ezenkívül az egész déli terület hozzánk tartozik. Egyik

első élményem: Áprilisban érkeztem és május elején volt Kerala-ban a Máriapolit. Beültünk az autóba a nyolcórás útra, és én csak fokozatosan értettem meg, hogy hová is tartunk. Ebben az államban minden évben máshol tartják a Máriapolit és mindig új embereknek. Ki szervezi ezeket? Néhány éve egy fiatal kármelita pap olvasott a Vatikán oldalán egy fiatal lányról, akit boldoggá avattak, neki ez nagyon megtetszett, és alapított egy Chiara Luce-ról elnevezett egyesületet. Bevont fiatalokat, elkezdtek találkozókat szervezni, szociális tevékenységeket végezni, és csak két év után jött rá, hogy Chiara Luce a Fokoláre lelkiismeréből merített. S akkor felhívta a bangalorei fokolárt, hogy lehetne-e együttműködni, s ő kezdte szervezni a Máriapolikat. Most is ott a szemünk előtt bontakozott ki egy új közösség ezen a találkozón, és akik ott voltak, a saját városaikban életige csoportokat indítottak el azóta. Első nap reggel megszólított egy szerzetesnő, aki életében először jött Máriapolira, hogy meséljek a fokolárról. Akkor én angolul még nehezen kommunikáltam, de valahogy elkezdtem. Sokszor nem vagyunk topon a nyelv(ek) tekintetében. Nem beszélve arról, hogy a résztvevők fele nem is beszélt angolul. Vítettünk valakit, aki a malajálamra fordított, de nekünk általában nem fordítottak. A helyismeretem és így inkulturálódásom igen csekély volt: kaptam néhány ruhát, fejemre kendőt, kb. ennyi. Döbbenetes volt nekem megtapasztalni, hogy korlátaink ellenére kölcsönös szeretetünk által Jézus lehet jelen, és Ő rajtam, rajtunk keresztül működhet. A magával ragadó légkörnek hála a harmadik napra az említett szerzetesnő kitalálta, hogy csináljunk egy mini Máriapolit náluk, 500 km-re onnan. Szeptemberre összehívtak hát Wayanadba kétszáz embert, mi elmentünk egy kocsival és tartottunk két egynapos találkozót, megint teljesen új embereknek. Ázsiában most nagy szükség van arra, amit az Ideál tud adni, mert sok a hagyományos forma, a szokáscelevés, melyek már nem mindenkinek megtartó erő. Talán ezért is van, hogy Kerala, Tamil Nadu és Karnataka államokban sok városi és falusi családot és egyházi embert is megérintenek a kics csoportok, a megosztások, amikből megérik, hogy ez egy élet.

■ **Úgy tűnik neked, hogy minden nehézséggel együtt is jól érzed magad Indiában. Milyen érzésekkel, tervekkel térsz most vissza?**

Boldogan megyek, úgy érzem, otthonról haza utazom, és annak is örülök, hogy Isten használni tud ott engem. Egyéni terveknél jobb szeretem közösen megálmodni a jövőt, a teendőket. Az biztos, hogy igyekszem majd egyre komolyabban megismerni Indiát és az indiaiakat, ezért hamarosan a hindi nyelvbe is belekezek. //





# Friss levegőt!

A légszennyezettség áll az első helyen a korai elhalálozásokért felelős környezeti ártalmak listáján



lodha-palava.com

## ► Kovács Bertalan

Be kell vallanom, az emberi eredetű környezetkárosító hatások közül a levegőszennyezés az egyik személyes kedvencem – már ha szabad egyáltalán ezt a szót használnom egy ilyen kontextusban. Az úgy rendkívül húsbavágó: a levegőbe kibocsátott szennyezőanyagok ugyanis nem csupán egy térben és időben távoli ponton érzékeltek hatásukat, hanem lokálisan és azonnal.

A probléma persze egyúttal globális, ami a fejlett és fejlődő társadalmakat egyformán érinti (nem teljesen egyformán, de erről később), ráadásul a levegőben lévő anyagok országhatárokat nem ismerve egész földrajzi régiókat képesek betéríteni. A statisztikai adatok is jelzik a helyzet komolyságát: a levegőszennyezés évente több mint hárommillió korai elhalálozásért felelős globális szinten, megelőzve ezzel a rossz közegészségügyet és a tiszta ivóvíz hiányát világszerte.

## Mi van a városi levegőben?

Minden olyan anyagot légszennyezőnek nevezhetünk, amelyek károsak a környezetre vagy az egészségre és kellően hosszú ideig tartózkodnak a légkörben, ám csak néhányat szoktak külön kiemelni és monitorozni. Ezek a szén-monoxid (CO), a kén-dioxid (SO<sub>2</sub>), a nitrogén-oxidok (NO<sub>x</sub>), a talajközeli ózon (O<sub>3</sub>), az illékony szerves vegyületek (VOC, az angol *volatile organic compound* után) és a szálló por (PM, az angol *particulate matter* után). A városi levegőminőség legnagyobb ellensége azonban a szálló por vagy aeroszol, ami a levegőben eloszlatott apró, szilárd vagy folyékony részecskék rendszerét jelenti. A városi aeroszol magába foglalja a közlekedés során felvert port, a belső égésű motorok által kipufogatott kormot, a fékbetétek, katalizátorok és gumialkatrészek kopásával létrejövő részecskéket, a szilárd tüzelőanyagokkal történő fűtés során keletkező füstöt, valamint egy sor illékony anyagot, amelyek gőze adott esetben apró folyadékcseppeket képezhet, vagy a már említett szilárd részecskék felületére kondenzálhat.



## De mégis, mennyire rossz a helyzet?

Nos, mindenképp el kell ismernünk, hogy az elmúlt évtizedekben, ahogy a levegőszennyezés súlyossága szép lassan befészkelte magát a köztudatba, történt némi javulás. A lakossági széntüzelés beszüntetése a nagyvárosokban, valamint az iparrégiók elköltöztetése a külvárosokba szép lassan kiszorította Európából a londoni „borsólevest” – ez mára már a gyors és látványos gazdasági fejlődésen átment, főleg kínai és indiai városok szomorú jellegzetessége lett. Az új gépjárművek gyártására vonatkozó európai kibocsátási normák eredményeképpen – a legfrissebb az Euro 6, ami 2014 szeptemberében lépett életbe – a durva szálló por ( $PM_{10}$ ), a szén-monoxid és a nitrogén-oxid koncentrációja is szép lassan kúszik lefelé, és a korai elhalálozások száma Európában 1990 és 2015 között nagyjából a felére csökkent. A probléma azonban közel sincs megoldva. Szó sincs arról, hogy amikor épp nincs itthon szmogriadó, teljesen tiszta lenne a levegő.

Európában a rossz levegő miatt átlagosan nagyjából 8 hónappal rövidül meg a születéskor várható élettartam – idehaza még rosszabb a helyzet. Ami miatt nehéz pontosan kifejezni a levegőszennyezés mértékét és hatását, az az, hogy jelentős részben mindez pusztán játék a számokkal. Kifejezetten kínos például, hogy az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) által megállapított egészségügyi határértékek az egyes légszennyezőkre (amelyek az egész EU-ban, így hazánkban is érvényesek), megengedőbbek, mint az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által javasoltak. De hiába: még az enyhébb kritériumok szerint is az unió lakosainak egyharmadát éri levegőszennyezés (a szigorúbb határértékek figyelembe vételével ez arány akár 90% körül is lehet). Vegyünk egy konkrét példát. A  $PM_{10}$  egészségügyi határértéke a WHO ajánlása szerint köbméterenként 20 mikrogramm az éves átlagra; az EU-ban ez a szám 40 az éves, 50 a napi átlagra nézve. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat adatai szerint a budapesti automatizált mérőállomások mindegyike a WHO-határértéknél magasabb  $PM_{10}$ -koncentrációt mért a 2017 decemberétől 2018 novemberéig tartó időszakra átlagolva, a legszennyezettebb régióban pedig – a Széna téren – még az európai egészségügyi határértéket is meghaladták a mérési eredmények. (Az aktuális légszennyezettségi adatok egyébként nyilvánosan is elérhetők a [www.levegominoseg.hu](http://www.levegominoseg.hu) weboldalon: én magam is innen szereztem a friss információkat.) Sajnos azonban az egészségügyi határérték egy pusztán elméleti mérőszám. Mind a tájékoztatási, mind a riasztási küszöbérték csak jóval az egészségügyi határérték fölött

Az Európai Unióval történő jogharmonizáció okán a kétezres évek eleje óta a szálló por durva ( $PM_{10}$ ) és finom ( $PM_{2,5}$ ) frakcióját különítjük el, amelyek a 10, illetve 2,5 mikrométernél kisebb átmérőjű részecskék csoportját jelentik. (Összehasonlításképp: egy emberi hajszál körülbelül 100 mikrométer vastag, ami alig több, mint a szabad szemmel is látható legkisebb részecske átmérője.) A mérettartomány választása nem véletlen: a durva részecskék belélegezhetőek, a finom por pedig a tüdőbe is behatol és lerakódhat a hörgőkre. A légszennyezés egészségkárosító hatását nem lehet túlbecsülni. A tüdőbe bejutott szilárd részecskéknek gyulladást előidéző hatásuk van, nem is beszélve a felületükön bevitt kórokozókról, toxikus vagy épp rákkeltő anyagokról. Megnövelik az asztma és a krónikus légúti megbetegedések kialakulásának valószínűségét, keringési zavarokat, koszorúér-problémákat okoznak, és kimutathatóan összefüggésben vannak a daganatos betegségekkel is. A kisebb részecskék, valamint a nitrogén-oxidok, a kén-dioxid és a légköri ózon irritálják a szemet és a nyálkahártyát. Elrettentésül szeretném felidézni az 1952-es „nagy londoni szmogot”, amelynek közvetlen eredményeképpen négyezren haltak meg néhány nap alatt, de a halálozási arány több hónapig jóval a normális fölött maradt. Az angol köznyelv a sárgászöld színű, sűrű, maró füstködöt „borsólevesnek” (*pea-soup*) keresztelte el, ami sajnos a huszadik század végéig vissza-visszatérő tájképe volt az európai nagyvárosoknak.

van megállapítva (a  $PM_{10}$  esetében ez a szint például az egészségügyi határérték 150, illetve 200%-a). Az önkormányzat még akkor is „csak” tájékoztatni köteles a lakosságot, ha a szennyezők koncentrációja tartósan meghaladja a tájékoztatási küszöbértéket, tényleges szmogriadót pedig csak akkor fújnak, ha a levegőszennyezés a riasztási küszöbértéket is tartósan túllépi. Kizárólag ilyenkor kell számítani a forgalom korlátozására a gépjárművek környezetvédelmi besorolása alapján.

### Mi múlik személyesen rajtunk?

Nagyon is sok minden. A lakosság két fő légszennyező tevékenysége a fűtés és a közlekedés, és mindkettőn sokat tudnánk javítani a környezettudatos magatartással. Itt az idő, hogy elismételjük az oly sokszor emlegetett örök igazságot: ne járjunk a városban autóval. Budapesti lakosként személyesen is meg tudom erősíteni, hogy a közösségi közlekedés – persze hiányosságai ellenére, vagy inkább azokkal együtt – igazán nagyszerűen működik, európai viszonylatban is. Aki pedig teheti, járjon biciklivel! A magam részéről nagy rajongója vagyok a budapesti közbringaprogramnak, a Bubi-nak is. De ha már mindenképpen autót használunk, kétszer is gondoljuk meg, hogy valóban érdemes-e dízelüzemű gépkocsit vásárolni. A belső égésű dízelmotor ugyanis körülbelül tízszer annyi kormot és kétszer annyi nitrogén-oxidot bocsát ki, mint a benzinmotor. Sokat számít az is, hogy milyen terméket vásárolunk. A helyben



adventuresportsjournal.com

gyártott termékeket ugyanis nem kell szállítani, így ilyen módon is csökkenthetünk a közlekedés által kibocsátott szennyezők mennyiségén. A másik vitás kérdés a biomassza-égetés, vagyis a fával fűtés. A biomassza hasznosítása határozottan környezetbarátabb a fosszilis tüzelőanyagoknál – az éghajlatváltozás szempontjából. A levegőminőség szempontjából – nos, ez már egyáltalán nem biztos. Az égetés során ugyanis rengeteg aeroszol távozik a levegőbe, ezenkívül számolni kell az égéskor keletkező szén-monoxiddal és nitrogén-oxidokkal, amelyek a talajközeli ózon képződését segítik elő. Az égetés során alapvetően meghatározó faktor a fa nedvességtartalma is: a jó tűzifa nem tartalmaz 20%-nál több nedvességet. Érdemes figyelni a tűzifa helyes tárolására, a begyűjtésre, valamint természetesen a megfelelő tüzelőberendezés kiválasztására is. Végül pedig nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a hulladék, kezelt fa, rétegelt lemez, bútorlap, színes, fényes papír, petpalack, autógumi vagy fáradt olaj kültéri vagy háztartási tüzelőberendezésben történő égetése nem csak jogszabályilag tilos, hanem rettenetesen környezetszennyező is. Ezt vegyük komolyan: mindannyian azt a levegőt szívjuk be, ahova a kéményeink kifújják a füstöt. A nagy kérdés tehát: környezetvédelmi szempontból szabad-e fával fűteni? A válasz: természetesen igen, sőt kifejezetten érdemes. Viszont nagyon fontos odafigyelni rá, hogy milyen fát égetünk, mivel égetjük, és hogy hol. A számtalan szempont között segíthet eligazodni a kormány által néhány éve indított „Fűts okosan!” kampány, amely az interneten is elérhető a [www.futsokosan.hu](http://www.futsokosan.hu) honlapon. Végzőként mi mást is mondhatnánk, mint hogy mindenkit még egyszer a környezettudatos magatartásra buzdítsak: még a legátgondoltabb szakpolitikai döntések (amelyekben sajnos nem bővelkedünk, amit az imént láttuk) sem helyettesíthetik az egyszerű állampolgár, azaz mindannyiunk személyes hozzájárulását közös otthonunk, a Föld védelméért folytatott küzdelemben. ///



d2vsy0dukr6mq2.cloudfront.net



## Oda-vissza tekintés

A busmanokról mindig az *Istenek a fejükre estek* film jut eszembe, amely annak a szatírája, hogyan bolygatja meg a civilizáció Erisz aranyalmájaként a világtól viszonylag elzárt, jószándékú, kis afrikai törzs békés életét. Lám, már náluk is megjelentek a gyári cikkek: kendők, topok, műanyag papucsok és surranók. Az idős asszony visszatekint; a beteg szemével és félmodern öltözékével mintha két lét közé rekedt volna. Az Amazonas medencéjében még mostanság is élnek olyan őslakosok, akik nem vették még föl a kapcsolatot a külvilággal, és néhány éve hír volt, mikor egy indián törzs előbújt, hogy segítséget kérjen a Brazil Államtól. Első pillantásra egyértelműnek tűnhet, hogy ezek az emberek bizonyára rossz egészségügyi és tisztálkodási körülmények között élnek, nincs náluk oktatás, nem beszélnek az államnyelvet és semmi köztük a technológiai vívmányokhoz. Vajon valóban „segítünk rajtuk”, ha megpróbáljuk bevonni őket a mi stresszes és pörgő világunkba? 2018 novemberében a szentinelézek törzse került reflektorfénybe. Ők az Indiához tartozó Andamán-szigetek egyikén élnek, teljes elszigeteltségben. Az angol gyarmatosítókkal való rövid, de véres incidens óta senkit sem engednek a szigetre, visszahúzódtak a fák közé, és azonnal lenyilazzák, aki közelíteni próbál. Az indiai kormány nem is enged oda senkit, mert egy nekünk átlagos betegség is kiirthatná a lakosságot. Most egy amerikai misszionárius fiatalembert öltek meg, mert a tiltás ellenére megpróbált partra szállva téríteni. Az antropológusok ténykedése óta vissza-visszatérő kérdés: mennyire szólhat bele a civilizált államalakulat a még ma is törzsi (ős)közösségben élők helyzetébe? Mennyivel járulunk hozzá a jobb létükhöz ezeknek az embereknek, ha megbolygatjuk rendezett világuk alapjait? És ugyanakkor mennyit tanulhatnánk tőlük mi? //

**Antal Gergely**

## Felelősségünk van

Tíz éve, 2008 advent első vasárnapjára jelent meg a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia *Felelősségünk a teremtett világért* című körlevele. A dokumentum azoknak a „nagy” körleveleknek a sorába illeszkedik, melyeket a magyar egyház a társadalom kulcskérdéseiről adott ki. Az első az *Igazságosabb és testvériesebb világot!* kezdetű dokumentum volt 1996-ban, ezt követte 1999-ben a családkról, 2003-ban pedig a bioetikáról szóló megnyilatkozás.

Mindegyik körlevél szemléletmódja a párbeszéd kezdeményezése volt azokról a kérdésekről, melyek nem csak a hívőket, de minden embert érintenek, és az alaposan kidolgozott látélet után az egyház igyekezett bennük pozitív javaslatokat is adni.

A teremtésvédelmi körlevél a környezeti problémák és az egyház erre adott válaszána szentírasi és erkölcsi alapjai után részletesen bemutatta a különböző ökológiai felfogásokat, majd egy igen hangsúlyos gazdaságetikai rész után – mely a környezet és a közjó viszonyából indult ki – gyakorlati útmutatást is adott. A körlevéllel együtt három kísérfüzet is megjelent a tartalmi, a nevelési és a közösségek életét érintő konkrét javaslatokkal; ezek különösen is jól használhatóvá tették a püspökök megnyilatkozását.

A dokumentum alapossága folytán ma is értékes olvasmány. Azóta számos fontos lépés történt mind a világban, mind az egyházban a környezeti kérdés terén – elég Ferenc pápa *Laudato si'* enciklikájára utalni –, de a *Felelősségünk* körlevél által javasolt párbeszéd és cselekvés ma is ugyanolyan időszerű. A hívők környezeti elköteleződése az egyik legjobb lehetőség a társadalmunkkal folytatott dialógusra! //

**Nobilis Márió**



www.focolare.cz

## Eli Folonari az Atyánál

November 26-án otthonában, 92 évesen csendesen átköltözött az örök életbe, miközben a ház kápolnájában éppen misét mondtak. Eli, született Giulia Folonari, Chiara Lubich egyik legközelebbi munkatársa volt, bár nem tartozott az „első” közé.

Bresciából, egy jómódú borkereskedő családból származott. Nyolcan voltak testvérek, Eli volt a legidősebb. 1950-ben ismerte meg két testvérel együtt a mozgalmat egy nyári Máriapolin. 1951-ben Rómába költözött, majd rövidesen Chiara a saját fokolárjába hívta és attól fogva az alapító 2008-as haláláig a közvetlen közelében élt, minden útjára elkísérte és segítette személyes ügyei intézésében titkárként, barátként, fokolártársként.

Sok éven át felelt a mozgalom kommunikációjáért, mindig a legmodernebb eszközökkel igyekezett a hírek körforgását biztosítani: kezdve a nyomtatott sajtón, az első tekerces magnón, filmfelvő gépen át az Assisi Szent Kláráról elnevezett audiovizuális központ megszületéséig, a kollegamentók (telefonos körkapcsolások) beindításáig, ami aztán kiterjedt az egész világra, ahol jelen van a Fokoláre Mozgalom. A telefonos konferenciabeszélgetés a technika fejlődésével átalakult műholdas közvetítésé, s máig működik. Chiara halála után ő szervezte meg szellemi hagyatékának feldolgozását a Chiara Lubich Központban.

Visszaemlékezései magyarul is megjelentek *A kottát a mennyben* írták címmel. (Új Város, Budapest, 2018.) //

**Paksy Eszter**



pxhere.com

## A béke gesztusa

A békének gesztusokra van szüksége. Erre jött rá Griselda Lobo, kolumbiai szenátorasszony is, aki egykor a FARC gerillaharcosa volt. A békefolyamatnak köszönhetően ma a FARC-ból alakult politikai párt képviselője. Országában az ötven éve tartó polgárháború után a békemegállapodás ellenére nagyon nagy a megosztottság az egykori gerillák és a jobboldali vezetés között, számos helyen kiújultak a harcok. Az emberi jogok világnapján tartott parlamenti ülészenakon Griselda Lobo a megbékélés jegyében egy kis zöld növényt akart átnyújtani legnagyobb politikai ellenfelének, az egykori elnöknek, Álvaro Uribének. A jobboldali leader először elutasította a gesztust, mondván, nincs benne gyűlölet, és a kölcsönös tisztelet jegyében már közös bizottságokban is együttműködik ellenfeleivel, de az ilyen gesztusoktól legyenek kedvesek megkímélni őt. A szenátorasszony azonban nem adta fel. „A béke olyan, mint ez a kis növény, mindennap locsolni kell – mondta. Ha a szenátor úr nem fogadja el tőlem, kérem, mondja meg, kinek adhatom oda.” Erre Uribe átjött a jobboldal térfeléről, és sértettségét feledve, átvette a békét szimbolizáló növénykét. Az ülésteremben a megbékélés gesztusa egy pillanatra felvillantotta, hogy talán lehetséges az ideológiai megosztottságokon túllépve felidézni, hogy mindenki együtt alkotja a kolumbiaiak nagy családját. Egy héttel később a még mindig aktív ELN ellenállócsoport tagjai egyoldalú tűzszünetet hirdettek és a hónapokkal ezelőtt megszakadt béketárgyalások újrafelvételét kérték Ivan Duque elnöktől. A remény újraéled abban a latin-amerikai országban, ahol ötven éve nem hallgatnak a fegyverek. ///

Forrás: *Città Nuova Online*

Fordította és szerkesztette: *Paksy Eszter*



## Csak az igazság

A Krisztus-hívók egységéért tartott 2019-es ökumenikus imahetet (január 20–27.) ezúttal az indonéz keresztények készítették elő. Indonézia 265 millió lakosának kb. 86%-a muszlim, s csak mintegy 10%-a keresztény. A több mint 17 000 szigeten 1340 különféle népcsoport él, és 740 helyi nyelvet beszélnek. A nemzet mottója: *Bineka Tunggal Ika* (Egység a sokféleségben). Az etnikai, nyelvi, vallási tarkaságban az indonézeket a *gotong royong* elve vezérli, vagyis szolidaritásban és együttműködve élni. Az utóbbi évtizedek gazdasági növekedése azonban olyan rendszerre épült, amelynek középpontjában a verseny áll. Ez éles ellentétben áll az együttműködéssel. A korrupció ezer alakban üti fel a fejét. Megfertőzi a politikát, az üzleti világot, és különösen aláássa az igazságszolgáltatást és a jogalkalmazást. Azok, akiknek a gyengéket kellene védelmezniük, gyakran az ellenkezőjét teszik. A gazdagok és a szegények közötti szakadék egyre mélyül, ahogy a régi indonéz mondás tartja: „A rizzsel teli csűrben éhen pusztul az egér.” Az egymás ellen fordító radikalizálódás fokozódik. Ezt a közösségi média csak súlyosbítja azzal, hogy démonizálja az egyes közösségeket. A keresztényeknek együttesen kell felelni szavukat, de emellett kötelességünk megvizsgálni, hogy nekünk mi részünk van ezekben. Csak a Krisztusban megélt egységünk által leszünk képesek felvenni a harcot az igazságtalansággal szemben, és szolgálni az áldozatok javát. Az indonéz keresztények úgy érzik, hogy „Az igazságra és csakis az igazságra törekedj...” (MTörv 16,18–20) ige elevenükbe talál, és arra hív, hogy tartsunk bűnbánatot a megosztó igazságtalanság miatt, de higgyünk Krisztus erejében, amely bocsánatot és gyógyulást ad. ///

Forrás: *Imahét 2019 füzet*

Szerkesztette: *Csikné Sisák Zita*

újváros 2019/1. január–február



Foto: Senada, [www.senada.com](http://www.senada.com)



„A szeretet a legfontosabb erény, a szeretet minden. Jó lenne tehát rögtön elhatározni, hogy egy kicsit jobban megéljük. Ehhez tudnunk kell, hogy melyek a sajátosságai. (...) Meg kell tanulni szeretni, mert a keresztény szeretet művészet, melyet ismerni kell.”

„A szeretet első számú ismérve az, hogy mindenkit szeretni kell.

Az ilyen szeretet megkívánja, hogy különbség nélkül szeressünk mindenkit, úgy, mint Isten. Nem szabad tehát válogatni aszerint, hogy valaki szimpatikus vagy nem, öreg vagy fiatal, hazánkfa vagy külföldi, fehér vagy színesbőrű, európai vagy amerikai, afrikai vagy ázsiai, keresztény vagy zsidó, muzulmán vagy hindu...

Mai kifejezéssel élve ez a szeretet nem ismeri a »diskrimináció semelyik formáját.«

„Szeressünk mindenkit, és hogy ezt megvalósítsuk, szeressük a felebarátot!

De ki is a felebarát? Tudjuk, nem kell őt másutt keresni, a felebarát az a testvér, aki az élet jelen pillanatában ott van mellettünk.

Ha keresztények vagyunk, akkor most, és ezt az embertársunkat kell szeretnünk. Tehát nem plátói, eszmei szeretetről van szó, hanem tevékeny szeretetről.

Nem elvont módon és a jövőben kell szeretnünk, hanem konkrétan és a jelenben, most. //

*Chiara Lubich: A szeretet művészete.*

*Új Város, Budapest, 2006. 15. 21. és 27. o.*

# Mindenkit szeretni

Elmélkedések a szeretet művészetéről  
Chiara Lubich nyomán

► Paksy Eszter //////////////

**Az Új Város hasábjain sokszor írtunk már a keresztény szeretet jellemzőiről. A gyerekeknek készült szeretet-dobókocka oldalairól ismerősek lehetnek a legfőbb pontok: *Mindenkit szeretni; Elsőként szeretni; Jézust látni a másokban; Úgy szeretni a másikat, mint saját magunkat; Kölcsönösen szeretni egymást; Szeretni az ellenségeinket.* Sorozatunkban most arra keressük a választ, milyen kérdésekkel szembesül, milyen nehézségekbe ütközik az, aki nekivág, hogy életre váltsa ezeket.**

A szeretet művészetének rögtön az első pontja nehéz, ha nem egyenesen lehetetlen feladat elé állít minket: *mindenkit szeretni.* Hogyan lenne ez lehetséges? Hogyan szerethetek mindenkit, válogatás nélkül?! Nem csak az tűnik lehetetlennek, hogy a világ összes emberét mintegy elvontan szeressem, hanem az is, hogy eltekintsek mindenféle szimpátiától, elvonatkoztassak korábbi valós vagy vélt tapasztalatomtól, egyáltalán olyan mélységű kapcsolatot építsek ki mindenkivel, akivel csak találkozom, hogy rámondhassam: szeretettel vagyok iránta.

## Több, mint érzelem

Az első félreértést talán maga a szeretet szó okozza. Hajlamosak vagyunk e szó mögött arra az érzelemre gondolni, ami elfog minket bizonyos emberek kapcsán. A kötődés, a meghittség, a közelség jellemzik az ilyen kapcsolatot, s ez valóban nem igaz minden viszonyunkra. A felebarát iránti szeretet azonban több, mint érzelem. Erich Fromm a pszichológia szemszögéből elemezve írja: „A legsarkalatosabb szeretetfajta, amely a szeretet összes típusainak alapjául szolgál, a





„Az Istennel való személyes kapcsolatból tanulom meg – folytatja a pápa –, hogy azt a másikat ne csak a szemmel és érzelmeimmel nézzem, hanem Jézus Krisztus szempontjából lássam. Az Ő barátja az én barátom. A felszínen látható mögött meglátom, hogy belül a szeretet gesztusára vár – az odafordulásra, melyet nemcsak az erre szolgáló szervezetek által végzek, s nemcsak esetleges politikai szükségszerűségből helyeslek. Krisztussal együtt nézem, és a másinak ezért többet tudok adni, mint a külsőleg szükséges dolgok: a szeretet pillantását, amire annyira szüksége van.”

felebaráti szeretet.

Ezen a bármely emberi lény iránti felelősségérzetet, gondoskodást,

tiszteletet, ismeretet értem, a kívánságot, hogy az életét segítsük.”<sup>1</sup> Az ilyen, a másikhöz lehajló szeretet neve a Bibliában az *agapé*. Ez a szeretet nem érzelem, hanem tett, de mégse csak jótékonykodás, hanem egy olyan pillantás a másakra, amiben az önmagát értékesnek, szeretetre méltónak látja. Az Ószövetségben a »szeresd felebarátodat« parancsa a zsidó nép tagjaira vonatkozott. Jézus tanításának újdonsága, hogy ezt minden mellettünk előre kiterjeszti: a jó szamaritánus története választ ad a kérdésre, hogy ki a felebarát.

## Ajándék

A szeretet ugyanis – noha akaratom kell hozzá, és tetteimet kéri – *nem belőlem fakad*. Én is kapom. Éppen az különbözteti meg a természetes szeretetet a természetfelettitől, hogy az Isten szeretete bennem, Isten pedig nem személyválogató. Részemről tehát „abban áll, hogy azokat az embertársaimat is, akiket első látásra nem szívlelhetek, vagy egyáltalán nem is ismerek, Isten kedvéért szeretem. Ez csak az Istennel való bensőséges találkozás által lehetséges, amiből akaratközösség születik, és behatol az érzelmekbe” – magyarázza XVI. Benedek pápa *Deus caritas est* kezdetű enciklikájában.<sup>2</sup>

## Egyetemes

A pszichológus is úgy látja, hogy „a felebaráti szeretet minden emberi lény szeretete; az a jellegzetessége, hogy senki sincsen kirekesztve belőle. Ha kifejlődött bennem a szeretet képessége, akkor nem tudom nem szeretni a felebarátaimat. A felebaráti szeretetben megvalósul a minden emberrel való egyesülés, az emberi szolidaritás, az emberi eggyé válás élménye. A felebaráti szeretet azon az élményen alapul, hogy mindnyájan egyek vagyunk. A tehetség-, intelligencia- és tudásbeli különbségek elhanyagolhatók a minden ember számára közös emberi lényeg azonosságához képest.”<sup>3</sup> Fromm számára az ember érettségének mércéje, mennyire képes erre az egyetemes felebaráti szeretetre. Míg a csak sajátira irányuló szeretet az éretlen, ösztönös embereket jellemzi, addig az érett személyiség képes kilépni saját érzelmi meghatározottságából. A hívő ember számára nyilvánvaló, hogy Isten mindenkit szeret, Istennek minden ember egyformán gyermeke és ezért vagyunk mi egymásnak testvérei. Nem kell ugyan megijednünk attól, hogy másfajta érzelmekkel viseltetünk a különböző emberek iránt, hiszen ez a természetes, de minél inkább belépünk a természetfeletti életbe, annál inkább igaz lesz szeretetünkre, hogy mindenkit az Isten szeretetével, tettekben megnyilvánulóan szeret. ///

<sup>1</sup> Erich Fromm: *A szeretet művészete*. Helikon, Budapest.1985. 61. o.

<sup>2</sup> 18. pont

<sup>3</sup> Erich Fromm I. m. 62. o.

JANUÁR

„Az igazságra  
és csakis  
az igazságra  
törekedj...”

(MTörv 16,20)



## A szerető Atya törvénye

A Második Törvénykönyvben Mózes élete végén mondott beszédeit olvashatjuk. Az Úr törvényeire emlékezteti az új generációkat, miközben távolról szemléli az Ígéret Földjét, ahová nagy bátorsággal vezette el Izrael népét. Ez a könyv Isten „törvényét” úgy mutatja be, mint az apa „szavait”, akinek minden gyermekére gondja van. Az életúttal Isten megajándékozta népét, hogy megvalósítsa a Szövetség tervét. Ha a nép ezt nem annyira a büntetéstől félve, hanem inkább szeretetből és hálából tartja meg hűségesen, akkor Isten mindig vele lesz és oltalmazni fogja.

A Tőle ajándékba kapott Szövetség megvalósításának egyik konkrét módja, ha határozottan kitarunk az igazságosság mellett. A hívó úgy tudja ezt megvalósítani, hogy hálával emlékezik meg Isten népének kiválasztottságáról, és elkerüli, hogy az Úron kívül mást imádjon, de úgy is, hogy visszautasítja azokat az anyagi előnyöket, melyek a szegények szükségleteit ismerve terhelnék a lelkiismeretét.

Minden napjainkban gyakran találkozunk súlyos, igazságtalan helyzetekkel, melyek a leggyengébb, a társadalom peremére szorult embereket érik. Hány Káin alkalmaz ma is erőszakot testvérén!

Az igazságosság megvalósításának alapvető feltétele, hogy kiirtsuk az egyenlőtlenséget és a visszaéléseket saját szívünkéből és társadalmi életünkéből. Isten nem Káin elpusztításával tesz igazságot, hanem óvja és őrzi, hogy újra tudja kezdeni útját. Isten igazságossága abban áll, hogy új életet ad.

Mint keresztények, találkoztunk Jézussal, a szavaival, a tetteivel, de főként az élet ajándékával és a feltámadás fényével. Feltárta előttünk, hogy Isten igazságossága egyenlő az Ő végtelen szeretetével minden gyermeke iránt.

Jézus által előttünk is megnyílik az útja az irgalmasság és megbocsátás gyakorlására és terjesztésére. Ez a társadalmi igazságosság alapja is. Ezt az ígét választották a Krisztus-hívók egységéért rendezett imahét mottójául, melyet az északi féltekén január 20-a és 27-e között rendeznek. Ha mi is befogadjuk ezt az ígét, segítségünkre lesz, hogy a kiengesztelődés útját keressük a keresztények között. Ha ezután minden ember szolgálatába állunk, hatékonyan

tudjuk majd orvosolni az igazságtalanság okozta sebeket.

Ezt tapasztalják azok a különböző egyházakhoz tartozó keresztények, akik együtt látogatják Palermóban a fogvatartottakat. Egy protestáns egyesület tagja, Salvatore volt a kezdeményező: „Rádöbentem, micsoda lelki és testi nélkülözésben élnek ezek a testvéreink. Gyakran a rokonaik sem tudnak a segítségükre lenni. Istenben bízva sok testvérrel beszélgettem erről a saját és más egyházakból is.” Christine folytatja, ő anglikán: „Örömmel tölt el, hogy segíthetünk a szükségét szenvedő testvéreinknek, mert konkretizálja Isten gondviselését, aki most általunk akarja eljuttatni Szeretetét mindenkihez.” Nunzia, aki katolikus: „Lehetőségünk nyílt segíteni a rászoruló testvéreinket, és egyben Jézust hirdetni apró anyagi dolgokon keresztül is.” Megvalósult, amit Chiara Lubich mondott 1998-ban, Augsburgban a Szent Anna evangélikus templomban egy ökumenikus összejövetelen:

„[...] Ha mi keresztények kétezer éves [...] történetünkre tekintünk, akkor fájdalommal kell megállapítanunk, hogy ez a meg nem értések, veszekedések és harcok sorozata volt. Betudható ez történelmi, kulturális, politikai, földrajzi és szociális körülményeknek, de annak is, hogy csökkent a keresztények között a rájuk jellemző egyesítő elem: a szeretet.

Az ökumenikus munka annyira lesz igazán gyümölcsöző, amennyire az, aki ennek szenteli magát, a keresztre feszített és elhagyott, de az Atyára újra ráhagyatkozó Jézusban látja minden ellentét megértésének és az egység újjáépítésének a kulcsát. [...] A megélt egység hatása [...] Jézus jelenléte több személy között, a közösségben. »Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevében, ott vagyok köztük« (Mt 18,20). Jézus katolikusok és evangélikusok, anglikánok és ortodoxok, örmények és reformátusok között, akik szeretik egymást. Mekkora béke lenne már most, mennyi fény a helyes ökumenikus út számára!”<sup>1</sup> ///

**Letizia Magri**

Fordította: **Reskovits Ágnes**

<sup>1</sup> Ch. Lubich, „Adventi ökumenikus ima”, Augsburg (Németország), 1998. november 29.

## Defekt másként

Ma reggel munkába menet gumidefektünk volt a város végén. Kiderült, hogy a szerszámunk rossz, ezért nem tudjuk lecserélni a kereket. Közben telt az idő, nem szerettem volna késni. Amíg tehetetlenül néztem a férjemet, hogy kínlódik, mindenféle ötleteket adtam Istennek a helyzet megoldására: történjen csoda, és a rossz szerszámmal is tudjuk lecserélni a kereket, azonnal nyisson ki a közelben levő gumiszervíz stb. Aztán eszembe jutott az életige: „Elég neked az én kegyelmem.” Rábíztam a helyzetet. Egyszer csak odajött egy ember, akinek pont olyan szerszám volt az autójában, amilyenre szükségünk volt. Hamar megoldódott a helyzet. Elkéztünk, de béke volt bennünk.

**Szidi** – Erdély

## Mikor? Most

„Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem” (Jel 30,20). Ezekben a napokban, amikor volt egy kis időm, többször átmentem az egész nap nyitva lévő templomunkba. Megszólított valaki, hogy kérhet-e időpontot, gyónni szeretne. Válaszom: most! Meglepődött. Beültünk azonnal a gyóntatószékbe! Ugyanígy másvalaki is megszólított, mikor tudnám fogadni, mert ő nagyot hall, és ezért nem szeret gyóntatószékben gyónni. Válaszom: most! Átkísértem a plébániára, és újabb öröm töltött el, hogy felismertem a „kopogtatót”! Már későre járt, megvacsoráztam és irány a szobám. Jó pár gondolatom volt még az estérem... De meghallottam a „kopogást”: még nem imádkoztam ma a rózsafüzérről! Mielőtt bármit is csináltam volna, elővettem és elimádkoztam.

**K. atya** – Budapest



## Megbántottak

Ma a megbántódásból és szomorúságból kellett megszabadulnom ahhoz, hogy helyet tudjak adni Isten igéjének. Megbántott valaki, úgy éreztem igazságtalanul. Míg reggel örömmel indultam, azzal a lelkesedéssel, hogy ma élni fogom az ígét, szeretni fogok, munkába menet, miután a bántás ért, az öröm elillant a szívemből. Ilyen állapotban hogyan tudok ma szeretni? Szívemben gondolatok és érzelmek kavargtak, Jézus nevét hívtam segítségül. „Uram, ma szeretni akarok, segíts kilépnem a csüggedésből! Kérlek, élj ma bennem!” Az ígére gondoltam, elővettem és újból átolvastam. Igen, engedni akarok Isten hívásának. Nem maradok a csüggedésben, kilépek. Megbocsájtottam annak, aki megbántott. Felhívtam telefonon, beszélgettünk, és helyreállt a békesség közöttünk. És az öröm is visszaköltözött belém.

**D. H. J.** – Erdély

## Kinek az akarata?

Már hónapok óta lázasán vártam, hogy behívjanak egy új munkára. Átmentem egy kemény válogatón, sok drága kurzuson. Állandóan ostromoltam Istent, hogy ha már annyi pénzt elköltöttem, hogy szinte semmim nem maradt, tegye magáévá az én akaratomat! A „legyen úgy, ahogy te akarod”-ot szinte suttogva mondtam, nehogy komolyan vegye. Nem volt béke bennem annak gondolatára, hogy a tervem füstbe mehet. De legszenetebb pillanataimban azért arra kértem Jézust, hogy segítsen visszatérni Hozzá, hogy semmi más ne legyen fontos számomra, csak Ő. Jött a telefonhívás, pár nap, és megtudom hova lesz a kinevezés. Ekkor történt a baleset... Most törött nyakkal fekszem, de attól a pillanattól, amikor egy busz lerepített a motorom üléséről, nagy béke költözött belém. Nem tudom mi vár rám, lesz-e lehetőségem pénzt keresni, hogyan fogok megélni... Mindez már nem foglalkoztat. Isten útjai kifürkészhetetlenek, hálás vagyok Neki, hogy magához vonzott, és még egy lehetőséget adott, hogy Őt válasszam, mint életem egyetlen biztos pontját.”

**Éva** – Erdély



FEBRUÁR

## „Keresd a békét és járj a nyomában!”

(Zsolt 34,15)



## A béke Isten ajándéka

Ebben a zsolttárban Dávid örömét és hálóját fejezi ki a gyűlés előtt: a veszélyben és a szorongatásban bizalommal Izrael Istenéhez kiáltott, és újra megtalálta a békét. E himnusz főszereplője Isten az irgalmával, erős és meghatározó jelenlétével a szegény és az elnyomott mellett, aki hozzá kiált. Hogy mások is üdvösségre jussanak, Dávid felhívja figyelmünket a szív néhány tulajdonságára: hagyjuk el a rossz cselekedeteket és inkább tegyünk mindig jót. Aláhúzza, hogy ne rágalmazzuk a felebarátot. A szavak ugyanis háborúhoz vezethetnek.

A bibliai szóhasználatban a békének sokféle jelentése van, jelent például testi és lelki jóllétet vagy egyetértést az emberek és a népek között. De mindenekelőtt Isten ajándéka, mert általa fedezhetjük fel atyai arcát.

Tehát életünk folyamán mindig mindenképpen odaadással és szenvedélyesen kell keresünk Istent ahhoz, hogy megtapasztalhassuk az igazi békét.

Magával ragadó ez a keresés, mert teljes mértékben szükség van arra, hogy megtegyünk a magunk részét. Követnünk kell a lelkiismeretünk hangját, mely mindig arra készlet, hogy a jó útját válasszuk és ne a rosszét.

Gyakran elég lenne, ha hagynánk, hogy Isten ránk találjon, hiszen már jó ideje keres mindegyikünket.

Keresztényként a keresztség által már bensőséges kapcsolat fűz bennünket Jézushoz: Ő a közeli Isten, aki megígérte nekünk a békét; Ő a béke. És megkaptuk a Szentlélek ajándékát, a Vigasztalót, aki segít megosztani a többiekkel Isten békéjének gyümölcseit, melyet megtapasztaltunk. Ő utat mutat, hogy szeretni tudjuk a körülöttünk élő embereket, és így felülkerekedünk az ellentéteken, elkerüljük az alaptalan vádakat, a felületes ítélkezést

és rágalmazást, megnyissuk a szívünket a másik befogadására.

Talán nem tudjuk elhallgattatni az összes fegyvert, amely a föld különböző pontjain vérontáshoz vezet, de személyesen hozzá tudunk járulni, hogy életre keljenek a sérült kapcsolatok a családjunkban, a keresztény közösségünkben, a munkahelyünkön, a városunkban.

Ha egy kisebb-nagyobb közösség határozott odaadással tanúságot akar tenni a szeretet erejéről, akkor ez segíthet újjáépíteni a hidakat társadalmi csoportok, egyházak vagy politikai pártok között is.

Ha meggyőződéssel keressük a békét, ebből sugallatokat kapunk ahhoz is, hogy megfelelő magatartást tanúsítsunk a teremtett világ védelmében, mely szintén Isten ajándéka a gyermekei számára, és felelősséggel tartozunk neki a jövő generációk iránt.

1990-ben így írt erről Chiara Lubich Nikkio Niwanónak, a japán Rissho Kosei Kai buddhista mozgalom alapítójának: „[...] Ha az ember nem él békében Istennel, akkor a föld sem él békében. A vallásos emberek átérzik a föld »szenvetését«, amikor az ember nem Isten tervei szerint használja, hanem csak az önzés, és a soha ki nem elégíthető birtoklásvágy vezérli. Ez az önzés és a vágy előbb és jobban megfertőzi a földet bármilyen más szennyeződéssel, ami csak ennek a következménye. [...] Ha fölfedezzük, hogy a teremtett világ egy szerető Atya ajándéka, akkor sokkal könnyebb lesz harmonikus kapcsolatot építeni a természettel. És ha azt is fölfedezzük, hogy ez az ajándék az emberiség nagy családja minden tagjának szól, és nem csak néhányaknak, akkor nagyobb figyelemmel és tisztelettel leszünk az iránt, ami az egész jelen és jövő emberiségének tulajdona.”

**Letizia Magri**

Fordította: **Reskovits Ágnes**

## Chiarela álma

A Fülöp-szigeteki Aklandban élő 24 éves Chiarela vágya gyermekkora óta az volt, hogy orvos lehessen. A fokolár közösség és nehézségekben is kitartó munkája révén ez az álom megvalósult.

A vágyam, hogy orvos legyek, amit mindig tápláltam magamban, erősebbé vált, amikor néhány éve apukám és testvérem súlyos balesetet szenvedett. A kórház lett a második otthonom, mert apukám lábát többször is meg kellett műteni. Ekkor megértettem a betegek nehézségeit, különösen azokat, akik nem rendelkeznek elegendő anyagi forrással a megfelelő kezeléshez. „Azért leszek orvos – mondtam magamban – hogy mindenkinek megadjam a gyógyulás reményét.” A családom is bizonytalan anyagi körülmények között élt. Apukám a baleset során maradandó fogyatékos-ságot szenvedett és nem tudott többé dolgozni. Az iskola végén ez a vágyam összetört, amikor anyukám ezt mondta: „Nincs pénzünk.” Keserűen sírtam, de ezt gondoltam: „Ha Jézus ezt szeretné, akkor én is.” Folyamatosan kapcsolatban voltunk a helyi fokolárral, akik ismerték a nagy vágyam. Néhány nappal később felhívtak, mert egy alapítványon keresztül találtak rá módot, hogy anyagilag támogassanak. Olyan boldog voltam! Isten szeretetének jele volt. Elkezdtem egyetemi tanulmányaimat. Nem volt könnyű. Minden nap nagy adag türelemre és kitartásra volt



pxhere.com

szükségem. Az osztályomban különböző vallású és kultúrájú diákok voltak, néhányan kutyaül bántak velem, aki lágyabb és engedelmesebb karakterű voltam. Próbáltam mindenkivel egyformán barátkozni, egységben maradv Jézussal, akitől erőt kaptam, hogy szembenézzek a nehézségekkel. Olyan sok anyagot kellett megtanulni, hogy néha csak két órát aludtam. Semmi mást nem tettem, mint tanultam, mégis volt, hogy nem sikerült a vizsgám. Szomorú voltam, hogy nem tudok találkozni a barátaimmal, hiányzott a családom. De biztos voltam benne, hogy Istennek ez a terve velem. A szakmai gyakorlat során egy kórházi osztályon dolgoztam, néha 30-36 órát egyvégtében, ami igazán fárasztó volt. Sok dolgot kellett együtt csinálnunk, figyelniük kellett minden betegre, hogy megkapják a megfelelő kezelést, és egyidejűleg tanulnom kellett a vizsgákra. A betegekkel való találkozás lehetőség volt, hogy szeressek. Bár álmos és fáradt voltam, igyekeztem energiát sugározni feléjük, mosolyogva és igazi együttérzéssel hallgatni őket. A kórházban az ápolónők gyakran utasítottak minket, gyakornokokat. Próbáltam elhallgatni a büszkeségem és igyekeztem

barátságos kapcsolatot kialakítani velük. Egy idő után változtattak a hozzáállásukon.

A csoportomban volt egy lány, aki mindig mogorva volt, felemelt hangon beszélt velünk, évfolyamtársaival a betegek előtt is. Senki sem bírta elviselni. Azt gondoltam: „Ha én nem szeretem, akkor ki fogja?” Megtanultam megérteni őt és a nehézségeit, hogy szeressem. Eleinte nehéz volt, mindig kapni akart valamit. Jézust kértem, adjon bátorságot és erőt, hogy ki tudjak tartani az elhatározásban, hogy megértsem őt. Végül ő is elkezdett megérteni engem és barátokká váltunk. Ha valamit megtanultam, akkor azt, hogy a dolgok lehetnek néha kevésbé könnyűek, de az ember megerősödik általuk. Sokszor féltem, hogy nem tudom megtenni, de az „újrakezdés” titka segített, amit Chiara Lubichtól tanultam. Most orvos vagyok, az álmom megvalósult és sokkal több lehetőséggem van arra, hogy szeressem Istent a betegekben, emlékezve az evangélium ígéjére: „Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.”

**Chiara Favotti**

Forrás: focolare.org. Fordította: Horváth Viktória



cloudfront.net

# A láthatatlan város

Arcok, történetek, emberek az utcáról

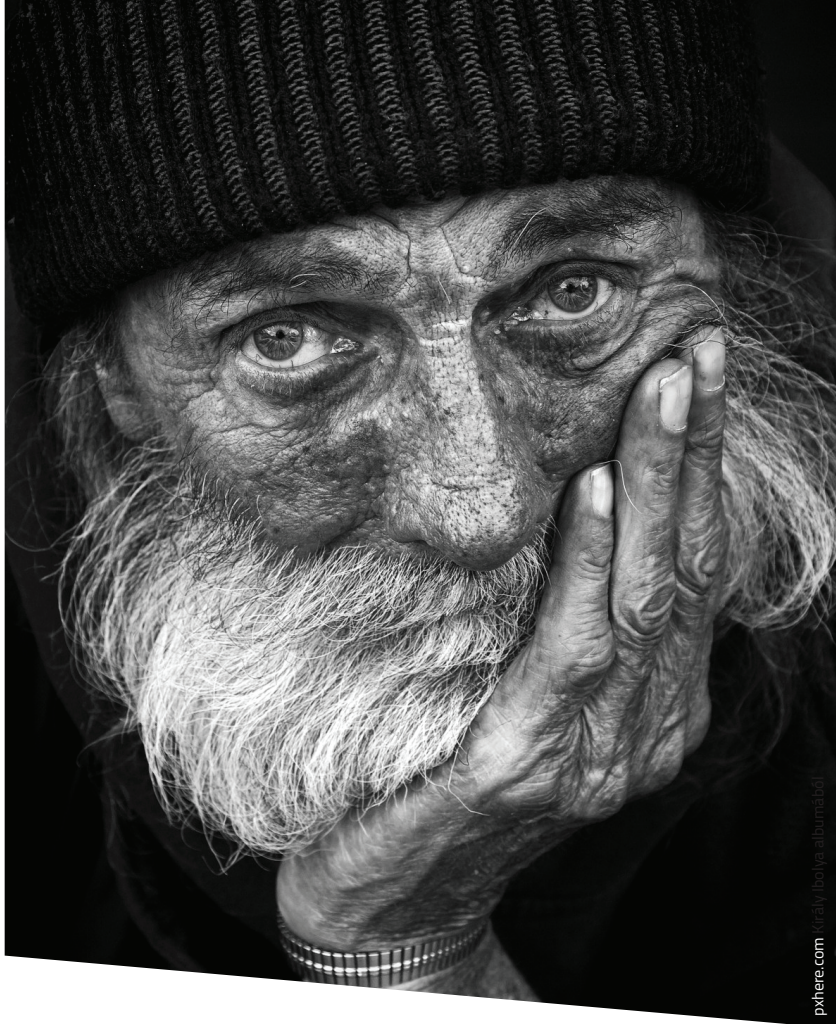
► Téglásy Klára naplójából // // // //

## Október 12.

A mise után megálltam beszélgetni Ferivel. Már jó ideje ismerem. Minden vasárnap ott áll a templom kapujában. Mindig vittem neki valami ennivalót, ritkán pénzt. Meglepően tiszta, rendezett, normális. Elmondta, hogy villanyszerelő volt, de a munkahelyi balesete miatt kimaradt a munkahelyéről és valahogy nem tudott visszatérni. Szállóra nem megy, mert nincs páros szálló, neki meg van egy párja. Őt nem ismerem. Csillebércen laknak egy sátorban. Teljes összkomfortot alakítottak ki, főznek, fűtenek. Tisztálkodni, borotválkozni, mosni a Feszty utcába járnak a máltaiakhoz. Vittem neki kávé a templomkerti agapéről, nagyon örült. Ő is próbálja viszonzni, a múltkor játékot adott a miséről kijövő gyerekeknek, amit valahonnan kapott korábban.

## November 3.

A Moszkva téren egy „Fedél nélkül” újságot árusító hölgygel, Szilvivel beszélgettem. Már jó ideje beszélőviszonyban vagyunk. Őt gyerekük van, a férje beteges, nem dolgozik, zajlik a leszázalékolása, időnként közmunkán van. Szilvi meg itt árusítja az újságot. Nagyon hideg volt, ő meg nem volt rendesen felöltözve, és fázott. Nálam (szokásomhoz híven) három sál is volt, az egyiket odaadtam neki. Nem akarta elfogadni, de mondtam, hogy majd legközelebb visszaadja... Utána elgondolkodtam, hogy nem volt az „igazi” a cselekedetem, mert a három közül azt adtam oda, amiért a legkevésbé fáj a szívem, és a másik kettő még melegebb is volt. De az biztos, hogy ez mégis több volt a semminél...



Képeink illusztrációk

## November 4.

Ma teljesen véletlenül megint a Moszkva téren szálltam át, és micsoda öröm ért! A tegnapi Szilvi észrevett, és boldogan adta vissza a sálamat.

## Február 21.

Édesanyához siettem, de megláttam Zsuzsit a szokott helyén, odamentem hozzá. Örömmel üdvözölt. Megint csupa kék-zöld folt, ez a Guszti, akivel azóta van, hogy Karcsi börtönben ül, biztos veri. Miért nem hagyja ott? – kérdeztem tőle. Valahogy nem tudja. A tehetetlenséget látni nagyon fáj. A betegségeivel se törődik, hiába mondom, menjen be kórházba vagy a Máltaiak otthonába, nem hajlandó. A múltkor kanüllel a kezében szökött ki a kórházból. Hazafelé édesanyától vittem neki maradék ebédet. Hálás volt.

## Március 6.

Ma megtudtam, hogy Feriek sátra teljes felszereléssel, minden holmijukkal együtt eltűnt. Mire



hazaértek, nem találták sehol. Nem tudják kik lehetnek. Az a holmijuk maradt meg, ami rajtuk volt. S ezt olyan nyugodtan mesélte, hogy én elámultam rajta! Beleképztem magam, hogy hazajövök, a lakásom mondjuk leég, és nem marad semmim. Istenem, mi mindent élnek meg ezek az emberek... Még a Mami meleg sálját is elvitték, amit tőlem kapott. „Minden elmúlik.” Ez a dolgok rendje.

### Március 13.

Feri azt mondja, nem a parkerdő és nem is a rendőrség vitte el a sátrukat. Egy darabig egy „szomszéd” hajléktalannál húzódtak meg. Mostanra ismét van sátruk. Dupla. A kis sátor fölött még egy nagy is áll. Nem tudom kitől kapták. De még sok minden hiányzik. Az egész egzisztenciájukat újra kell teremteni. Talán elhívhatnám füvet nyírni a házukba. De ha belegondolok, nem merem. Nem tudom, mit szólnának a szomszédok, ha kiderülne, hogy hajléktalan.

### Június 5.

Ma a BAH csomópontnál újra láttam Karcsit, alig ismertem rá: megborotvált, kisimult arccal. Úgy megőrültünk egymásnak, hogy megöleltük egymást. Kiengedték a börtönből. Zsuzsi pedig visszafogadta őt. Örülök, hogy Zsuzsi őt választotta Guszti helyett, aki csak bántotta.

### Június 26.

Zsuzsi újra Gusztival van, Karcsi teljesen összeomlott, már nyoma sincs a kisimult vonásoknak, újra inni kezdett. Most felváltva kéregetnek a BAH csomópontnál, hol Guszti Zsuzsival, hol Karcsi.

### Július 16.

A Ferenciek terén megint letámadott az az erőszakos asszony. Szinte zsarolt, hogy adjak neki valamit. Kezébe nyomtam egy húszast, csak hogy békén hagyjon. Utána zaklatottan ültem le a templomban. Ó, Istenem, bocsáss meg! Otthon bekészítettem 20 Ft-ot a zsebembe, hogy legközelebb rögtön tudjak adni, ne legyek dühös rá, ne haraggal menjek be a templomba.

### Augusztus 24.

A Fodor lépcső mellett élő asszony megint szétdobálta az ennilát, amit valaki vitt neki. 40 fokos

kánikulában meztelen felsőtesttel üldögél ott, és csak iszik és szívja a cigit. Hiába próbáltam megszólítani, mintha nem is értené. Mivé lesz az ember...

### Szeptember 29.

Most hallom, hogy Karcsi meghalt. Valamelyik társa mondta, hogy a híd alatt meghalt! Hát nagyon fáj!! NAGYON!!!! Este a szentmisét érte is ajánlottam.

### Október 6.

Szép kirándulás Máriaremetére, misével. De egy nagyon megrázó dolog történt velem reggel. Amíg vártam a többieket, láttam, hogy egy hajléktalan fekszik a padon és ájultan alszik. A mellette lévő padon még másik két hajléktalan ül. Arra gondoltam, valakit hívni kellene – általában gyakran hívom a fedél nélküli számot és bejelentem az utcán heverő embert – de mivel ott ült az a másik kettő, gondoltam, csak látják.

Pár perc múlva megjelent egy rendőrségi autó, Egyértelmű, hogy a másik kettő hívta ki. Mondtam pár Üdvözlégy Máriát a helyzetért. Nagyon bántott, hogy a kirándulásra gyülekező gyerekek szájtátva bámulták, mi történik, a felnőttek meg rájuk sem néztek. Én nem akartam bámészkodni, mert egy oszlop

takarta a rendőröket és a padot. De később csak arrébb húzódtam, amikor megláttam, hogy a rendőrök egy nagy fekete nejlon vesznek ki a kocsiból. Arra gondoltam, hogy jaj, csak kíméletesen tegyék rá. Nem! Letakarták vele, mert a fiatalember meghalt. Nem volt még olyan hideg, és nem is volt idő a férfi. Hálás voltam Istennek, hogy már akkor imádkoztam érte, amikor még nem lehetett tudni, hogy mi történik. NAGYON fáj ez is. Milyen árván halt meg ez az ember, meg Karcsi is. Nem tudtam, hogy hívták ezt a férfit, de mivel Renáta napja van, elneveztem RENÁTÓNAK. Kértem, hogy a misén emlékezzenek meg Karcsiról és Renátóról is. ///

”

**Hazafelé  
édesanyától  
vittem neki  
maradék  
ebédet.  
Hálás volt.**





ihshtimestraining.com

## Célra tarts!

► Smohai Máté //////////////

Hogyan valósíthatjuk meg kitűzött céljainkat? Szempontok és ötletek.

”

**„Valahogy mégsem sikerül például minden nap rászánni az időt és erőt arra, hogy végigpásztázzuk a lehetőségeket.”**

Nemrég eljött hozzám egy 14 éves futballista srác, aki saját, alsóbb osztályú csapatának cserejátékosa. Az angol első osztályú Middlesborough focicsapat volt a kedvence. Ki tudja, talán egy-egy Oscar-díj átadó ünnepi beszédetől, vagy egy-egy sztársportoló nyilatkozatától ihletve mert nagyot álmodni, és feltenni nekem ezt a kérdést: „Máté, szerinted képes vagyok rá, hogy egy napon a Middlesborough-ban játsszak? Az elmúlt 40 évben mindössze tíz magyar játékos lépett abban a bajnokságban pályára... Mit lehet válaszolni egy ilyen kérdésre?

### **Nagy álmok**

A fiatal focista kérdését bátran átfordíthatjuk a mindennapi életben kitűzhető lehetséges céljainkra, szeretnénk például egy jó munkahelyet, vagy

a jelenlegi munkahelyünkön előléptetést... Egy jó párkapcsolatot, boldog családot... Ezek mind nagyon pozitív vágyak. Viszont elég könnyen belátható, attól még, hogy szeretnénk ezeket elérni, és kitűzzük őket célul, közel sem biztos, hogy megvalósulnak.

De vajon miért? Tud-e ebben segíteni valaki vagy valami? Tengernyi megközelítési lehetőség van (hitbeli, tudományos), melyek közül ebben a cikkben a sportpszichológia nézőpontjának egy része kerül felvillantásra. Előre leszögezem, hogy a sportpszichológia felől érkező gondolatok nem a többi nézőpont feledtetésére szolgálnak, sőt! Inkább jobb megértést, új szempontokat kínálnak, melyeken érdemes lehet elgondolkodni.

Több száz sportolóval beszélgettem már, hogy mik a hosszú távú céljaik a sportban, és legtöbb esetben olyan



válaszok érkeznek, mint „sikeresnek lenni”, „minél magasabb osztályban játszani”, „sok pénzt keresni” stb. Ez rendszerben is van, ezek nagyon érthető dolgok a sportközegben (is). De vajon, ha ezek lebegnek egy sportoló szeme előtt, az segíti őt? Sejtethetjük talán, hogy igen is, meg nem is. Például fáradt állapotban ébredéskor, edzésre utazás során, meccs utáni nyújtás vagy kondi edzés közben talán igen. De vajon meccs közben is? Ziccer helyzetben is? A feljutásért való büntetőpárbaj közben is? Ez már nem olyan biztos, hiszen fontos dolgokról terelheti el a figyelmet (mint a rúgás technikájáról, lendületvételtől, vagy bármiről, amire az adott helyzetben képzettségünknek megfelelően érdemes lenne figyelni). Tehát ezek a távlati célok (előléptetés, jó párcapcsolat) sok helyzetben nem segítenek. És érezhetjük azt is, hogy nem csak rajtunk múlnak, hanem főnkön, baráti körön, egyéb körülményeken, akár a szerencsén is.

## Mérföldkövek

A hosszú távú céljaink elérése érdekében fontos jól meghatározott, kicsit más jellegű célokat kitűznünk. Ezeket hívjuk folyamatcéloknak: ezek csak rajtunk múlnak, és ha kitartóan, folyamatosan tesszük őket, segítenek eljutni a nagy céljainkhoz. Néhány valós példa folyamatcélokra:

- TRX gyakorlatok el nem csalása (egy válogatott focista határozta ezt el), hogy minél jobb erőben legyen, és csökkentse a sérülések esélyét;
- napi kakaós csiga elhagyása (egy válogatott kajakos elhatározása), hogy a teste inkább minőségi „üzemanyagot” kapjon a mindennapos komoly terhelés elvégzéséhez;
- edzések és meccsek utáni nyújtás komolyan vétele (egy válogatott jégkorongozó), hogy kora ellenére is robbanékony tudjon maradni;

- este legkésőbb 10-kor ágyba kerülés, és a telefon kikapcsolása, hogy maximális hatékonysággal regenerálódjon, és tudjon koncentrálni másnap (egy válogatott vízilabda-játékos tüzte ki célul).

Valljuk be: bár érdekesek ezek a konkrét példák, de belegondolva nem nagy újdonság az, hogy a célunk érdekében tegyük meg azt, amit tudunk. Érdekes módon azonban sokszor valahogy mégsem tesszük meg ezeket: szeretnénk jó munkahelyet (távlati cél), de valahogy mégsem sikerül például minden nap rászánni az időt és erőt arra, hogy végigpásztázzuk a lehetőségeket, beadjuk az önéletrajzunkat, elmenjünk állásinterjúkra (lehetséges folyamatcélok)... Szeretnénk jól működő párcapcsolatot (távlati cél), de az aktuálisan döcögő kapcsolatra valahogy az ideálishoz képest kevesebb erőt, időt, türelmet, kreativitást, segítségkérést sikerül fordítani (lehetséges folyamatcélok). Miért van ez? És honnan vegyünk időt, ami így is alig van?

## Prioritások

Járt hozzám egy nagyon tehetséges fiatal felnőtt tornász, aki elhatározta (amúgy jó folyamatcélként), hogy növelni az edzéssel töltött (amúgy igen terebélyes) idejét napi átlag 20 perccel. Ahogy erről beszélgettünk, kiderült, hogy ezt a

napi 20 perccel a családjával és a barátaival töltött idejéből szándékozik át csoportosítani. Ekkor eszembe jutott, hogy egy másik kérdés kapcsán határozott volt abban, hogy az életében a családja és a barátai a legfontosabbak, és utána jön a sport. Jeleztem neki, hogy a sport érdekében éppen két olyan területről tervez elvenni időt, amit fontosabbnak tartott annál. Értékkonfliktus esete állt fenn. Az alkalom végére ezt úgy oldotta fel, hogy elhatározta: nem vesz el időt sem a családtól, sem a barátoktól, inkább az edzések közötti, sokszor feleslegesen hosszú holtidőket fogja kihasználni edzőmunka végzésére. Láthatjuk tehát, hogy vágyaink (jó sportteljesítmény) elérése érdekében jól hangzó elhatározásokat vagyunk hajlandók tenni (napi +20 perc edzés), de olykor nem gondolunk bele, hogy ezek megvalósítása más fontos területekre (család, barátok) szánt idő megnyesését jelentené. Szeretnénk munkahelyi előrelépést? Az ahhoz kellő, vagy az új pozíció ellátásához szükséges plusz időt, energiát honnan fogjuk odacsoportosítani? Tényleg bevállaljuk ezt? Szeretnénk jól működő párcapcsolatot? Az egymásra hangolódáshoz kellő helyet, érzelmi kapacitást a szívünkben melyik – már ott tanyázó – dolog rovására fogjuk kialakítani? Ezt hosszútávon is bevállaljuk? Ezek nagyon erős kérdések, melyek igen ritkán jutnak eszünkbe, amikor épp lelkesen kitűznünk egy nagyobb célt magunk elé.

Mit válaszoltam tehát a csillogó szemű és reménykedő Middlesborough-drukker focistának? „Ha elvégzed a fejlődésedhez szükséges munkát lépésről-lépésre, akkor van esély rá, hogy egy napon a Middlesboroughban játszsz!” Össze is raktuk közösen az első tennivalókat, így az ő kezébe került a karrierjéről való döntés: megteszi-e a szükséges lépéseket, és az azokhoz tartozó lemondásokat napról napra. ///



pxhere.com



dirpics.pw

# A párkapcsolat hullámvasútján

**Beszélgetési alkalmakra nyitottak lehetőséget párok számára egy római plébánián, ahol egy pszichológus és egy pap közösen segítik őket a megnyílásban, és önmaguk jobb megértésében.**

► Chiara D'Urbano //

A plébános kért fel bennünket erre a szolgálatra, mely a gyónás és a pszichoterápia mellett egy másfajta szervezett lehetőséggé vált a plébánián. Ezek a rendszeres személyes beszélgetések, ahol a párok elmesélhetik történetüket és mindennapi nehézségeiket, néha lélegzetelállítóan szép meglepetésekkel szolgálnak.

## Hétköznapi válságok

Ki tudná megmondani, hogy a szerelem elmúlt vagy soha nem is létezett? A kapcsolat sötét pillanataiban rengetegen teszik fel maguknak ezt a kérdést. „Hogy hunyhat ki egy felülmúlhatatlannak tűnő szerelem annyira, hogy csak a füstje maradjon?” – kérdezi tőlem bizalmasan egy asszony, aki több mint tízéves kapcsolatát próbálja helyreállítani, mely a gyönyörű történetek kánonja szerint alakult: azonnali szimpátia, fizikai vonzalom,

baráti látogatások, házassági szándék, majd gyors összeköltözés, ami hamar elkoptatta a varázst. „Sosem hittem volna, hogy velem is megtörténhet – mondja egy férfi. – Azt gondoltam, hogy ő az ideális nő, megértettük egymást, hasonlóan gondolkodtunk, és sok közös tapasztalatot éltünk meg a plébánián.”

Az első észrevétlen repedések után lassú és csendes eltávolodás következik, ami akkor válik nyilvánvalóvá, amikor a távolság már hatalmas. Nem kell csóválunk a fejünket. Terentius<sup>1</sup> ezt írta: „Semmi sem idegen tőlem, ami emberi.” Ferenc pápától is távol áll, hogy az ideális család sztereotípiáiban gondolkodjon, hiszen a családról szólva a számos különféle valóság örömeivel, drámákkal és álmokkal teli megindító mozaikjáról beszél (*Amoris Laetitia* n. 57). Meglepő, hogy a Szentatyá

<sup>1</sup> Publius Terentius Afer (Kr. e. 185–Kr. e. 159), római költő

úgy látja, a pohár „félíg tele” van: „A bennünket aggasztó valóság valójában kihívás (...), a család életét barázdáló válságok valójában drámai szépségének is részei” (n. 232).

Egyetértek vele: a mindennapi életben küzdő pároknak nincs szégyellnivalójuk, sőt, ha válságba jutnak, ez új perspektívákat nyit előttük, és a korábbinál mélyebb egységre juthatnak.

## Van kiút?

A jelenlegi kultúrában teljesen megszokottá vált a különválás, a gyerekek is lazán beszélnek róla, pedig néhány évtizeddel ezelőtt a házastársi veszekedések a gyerekek előtt tabuként, kizárólag a felnőttekre tartoztak. Nekünk azonban nem szabad behódolnunk ennek a mentalitásnak, mintha a házasság „természetesen” bizonytalan lenne.

Egy papi vagy szerzetesi hivatás felismeréséhez is szükség van a formálódás éveire, aztán a személyre szabott kísérésre, szakmai támogatásra, s ez össze sem hasonlítható a párok számára elérhető kevéske támogatással. Persze ez a segítség sem szünteti meg az Istennek szentelt emberek nehézségeit és válságait, de legalább nagyobb garanciát ad arra, hogy megtalálják mindezek értelmét, és a hivatásukhoz szükséges elkötelezettséget.

Fontos probléma szerintem, hogy gyakran az életre szóló döntéshez szükséges emberi érettség is hiányzik a házasulandókból. Nem csak pszichológusként mondom, hiszen a pápa is ezt írja: „Olykor az embereknek meg kell érniük a negyvenedik

évüket ahhoz, hogy megvalósítsák azt az érettséget, amire az ifjúkor végén már el kellett volna jutniuk” (n. 239).

Az érettséget befolyásolják az otthonról hozott családi történetek, lenyomatok. Sokszor ugyanis magunkkal visszük őket a közös családi fészekbe, mint egy bútordarabot, azzal a hallgatólagos illúzióval, hogy a házasságkötés után a hozott sebek majd meggyógyulnak, és a nosztalgikus gyermekkori otthon légkörét élhetjük majd újra a társunkkal. A férfi panaszkodik, hogy az anyós beleszól a dolgaikba, a nő, hogy a férje gyerekesen önző, és fordítva. A férfi a nő szemére veti, hogy naponta tízszer beszél az anyjával, elmondja neki napjaik minden részletét, a nő meg azt panaszolja, hogy a férfi kritizálja az apját, amiért az soha nem vonta be feleségét a családi döntésekbe, de aztán vele is így tesz. Talán érzékelik a hibákat, mégis megismétlik, anélkül, hogy sikerülne újragondolni őket, pedig a házaspárnak épp innen indulva kellene létrehozni valami újat, ami bennük és köztük születik.

Nem ítélek, hisz az emberi életek, és az egyéni utak is nagyon összetettek.

## Életadó változások

Nem csupán a családi háttér van ránk hatással, hanem saját életünk vonulata is, hiszen változunk, növekszünk, ami egykor szépnek és fontosnak tűnt, talán ma már nem az, ezért saját kialakult stabilitásunkra sem támaszkodhatunk. Sőt, néha régi barátaink hívják fel a figyelmünket belső fejlődésünket észlelve, hogy mennyire mások vagyunk, mint amikor megismertek.

Változunk tehát? Igen. És a szeretet változik? Igen, változik, új formákat ölt, új motivációkat talál. Mindez teljesen normális, nem kell félni tőle, és emiatt nem kell elengedni egy kapcsolatot. Önmagunk és a társunk változásaival való haladáshoz viszont elkötelezettségre, rugalmasságra és edzésre van szükségünk. Ehhez pedig alapvetőek a külső konfrontációk, és gyakran szükség lehet szakképzett tanácsadóra is. Egyedül túl nehéz egy párnak, és nem csak olyankor, amikor a dolgok már nem mennek. Az önmagunkkal való szembe-sülés mindig hasznunkra válik. ///

*Forrás: Città Nuova 2018/6. 36–38.*

*Fordította és szerkesztette: Horváth Viktória*

”

**A válság új távlatokat nyithat előttünk, és a korábbinál mélyebb egységet hozhat.**



Írta: Barlay Ágnes  
Rajzolta: Jánossy Zsófia

# Madár Hotel



Sűrű havazással érkezett a tél az egyszer volt hol nem volt országba. Rövid idő alatt mindent belepett a hó. A madarak szorosan összebújtak, az erdei állatok a bokrok alatt, odvakban, sziklák tövében kerestek menedéket. Bezzeg a gyerekek! Talán egyedül ők örültek a hóesésnek. Amint kiléptek az iskola épületéből, máris elkezdődött a hócsata, nagy kacagások kíséretében. Amikor ezt megunták, elindultak hazafelé.

– Anya, mit esznek a madarak télen? Hiszen mindent belep a hó! – kérdezte Bence, miközben kibújt a csizmájából.

– Bizony, ilyenkor nehezen találhatnak enivalót. Talán maradt néhány bogyó valamelyik bokron, de azt nehéz észrevenni a hó miatt.

– Szegények, bizonyára sokat éheznek! De tudod mit, anya! Csináljunk nekik madáretetőt!

– Ez jó ötlet! Apa majd biztosan segít!

Így is történt. Másnap, szombaton, apa és Bence a pincében keresgéltek, nem is eredménytelenül.

Találtak némi hulladék deszkát – talán valamilyen polc lehetett korábban.

– Ez jó is lesz nekünk – mondta apa.

Rajzoljuk le, hogy milyen legyen! – javasolta Bence. – Itt egy papír, ceruza, vonalzó!

– Köszí! – mondta apa, és már rajzolta is.

– Legyen egy kis előtere, ahol nyugodtan ehetnek a madarak – kérte Bence –, és fedett része is, hogy ne fújja ki a magokat a szél.

Apa közben rajzolt, méricskélte.

– Nézd, jó lesz így? Szuper! Akkor most a deszkán is rajzoljuk le. Én fogom a vonalzót!

Ezután következett a fűrészelés, szögelés

– és hamarosan elkészült a csodaszép, praktikus madáretető.

– Nagyon ügyes vagy, apa! – dicsérte apját Bence.

– Persze, hiszen nagyon jó segítségem volt!

– Mutassuk meg a többieknek!

– Ide nézzetek! Kész az etető!

– Hú, ez nagyon jó lett! – mondta szinte egyszerre anya és Panka. A kis Tibike meg tapsikolt örömeiben.



– Most már jöhet a madár-ebéd! – lelkesedett Bence. – Mit fognak kapni?  
 – Vettünk napraforgómagot – tudósított Panka –, azt szeretik.  
 – Csak az a baj, hogy nem mindegyik madár tudja feltörni a magot. A feketeigeró igen, de a poszáta nem – mondta elgondolkodva apa.  
 – Tudjátok mit, segítsünk nekik! – javasolta anya. – Itt ez a kalapács, törjük meg egy kicsit a maghéjat, és szórjunk a tálkába egy kis kölest. Az nagyon apró, mindegyik madár megeheti.  
 – Tegyük nekik egy kis szalonnát is! – kérte Bence.  
 – Az nem jó, mert sós. Majd veszünk valami fagygyűfélét, azt ehetik.  
 – Vízet nem kell nekik adni? – érdeklődött Panka.  
 – Amíg van hó, addig nem fontos.  
 – Hová tegyük az etetőt?  
 – Lógassuk fel egy faágra! Legalább hintáznak is egy kicsit ebéd közben.  
 – Most már csak az a kérdés, hol fognak aludni – vetette fel Bence.  
 – Ahol eddig! Mindent nem oldhatunk meg helyettük! Csak találnak valami helyet! – vélte apa.  
 – Inkább csináljunk nekik egy odút. Olyan ügyes vagy, apa! – kérlelte ismét apját Bence.  
 – Hát, nem bánom – egyezett bele apa, de most menjünk ebédelni, s közben figyeljük, jönnek-e a „vendégeink”!

– Panka, ne menj olyan közel az ablakhoz, mert akkor nem mernek idejönni!  
 Elkezdtek ebédelni, s egyszer csak Tibike felkiált:  
 – Ott, ott, egy madár!  
 – Tényleg! De ez csak egy veréb!  
 – Nem baj az, a veréb is madár!  
 – Nézd, most meg jött egy vörösbegy!  
 – Milyen szép!  
 Ez így ment egy ideig, aztán apa megszólalt:  
 – Lássunk munkához, ha azt akarjuk, hogy az odúnkban aludjon néhány madár!

Így is történt. Megnézték az interneten a különböző téli

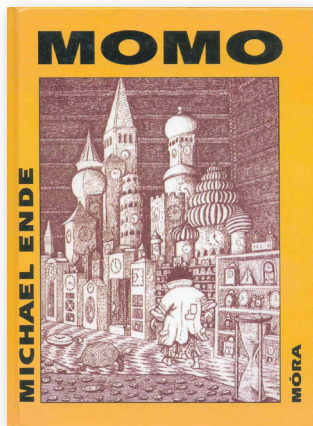
alvóodú-típusokat, s kiválasztották azt, amelyik elég könnyen elkészíthető, és megfelelő éjszakai szállást biztosít. Apa olyan ügyes volt, hogy az odú belsejét rekeszekre osztotta, hogy több madár is elférjen benne. A lányok valahonnan kerítettek egy kis puha anyagot, azzal bélelték ki az odú belsejét.  
 – Úgy kell feltennünk a fára – magyarázta apa –, hogy a nyílása délkelet felé legyen, onnan ritkábban fúj a szél. Az északi vagy nyugati szél nagyon hideg lenne nekik. És lehetőleg támasszuk egy faágnak. Bár lehet, hogy alvás közben nem zavarja őket egy kis hintázás.  
 Nagyon szép lett az odú, sikerült is kihelyezni, s a gyerekek izgatottan várták az alkonyt, hogy beköltöznek-e majd a madarak.  
 – Tudjátok mit! – lelkesedett Bence – Legyen az odú neve Madár Hotel. Jól hangzik, ugye?  
 – Az etető pedig legyen Madár Hotel Étterem! – vágta rá Panka.  
 Ennek mindannyian örültek, és annak is, hogy talán sikerült néhány madárnak segíteni a zord, téli időben. ///



## KÖNYV

## Mire szánjuk az időt?

A férjemmel esténként mesét szoktunk olvasni, amolyan felnőtteknek (is) való meséket, most éppen a *Momót*. Régen nem szerettem, mert nem értettem, hogy miről szól valójában, de most nagy bölcseségekre figyeltem fel benne. Ott vannak például a szürke urak, akiknek az a munkájuk, hogy a boldog emberek idejét hazugsággal elvegyék. Ez a hazugság pedig nem más, mint hogy a pénzért mindent megéri feláldozni. A kapcsolatokat, a gyerekeket, a boldogságot, az Életet. És az emberek elhiszik, hogy jobban járnak, ha főlöszleges beszélgetések, kapcsolatépítések helyett többet dolgoznak, hogy több pénzük legyen, és majd ha egyszer lesz idejük, akkor elkölthessék azt. És közben nem veszik észre, hogy becsapták őket, hogy kiüresedett életet élnek. Nem veszik észre, hogy az Idő, amit megspóroltak, örökké elveszett, többé már nem tudják visszaszerezni. Nagyon megérintett ez a téma, mert azt érzem, hogy ma is ilyen világban élünk, ahol már nem érték a család, a barátokkal töltött idő, a gyereknevelés, a közös élmények. Helyette túlórázunk a



munkahelyen, rohanunk egyik helyről a másikra, és elhiszük, hogy csak akkor vagyunk igazán hasznosak és produktívak, ha sok pénzt keresünk, ha telezsúfoljuk az életünk mindenféle programmal, ha rettenetesen elfoglaltak vagyunk. Persze ez nem mindenkire és minden helyzetre igaz, de nekem segített azt átgondolni, hogy az időmet én valóban azal töltöm-e el, amitől boldog leszek, szánok-e elég időt a szeretteimre? Szeretném, ha az Élet nem elfutna mellettem, hanem sikerülne megélni azt, amire a Jóisten hívott, és amilyen talentumokat a kezembe adott. Erre hívta fel a figyelmemet ez a könyv. ///

Dabóczi Anna

MICHAEL ENDE: MOMO. 1973.  
magyarul több kiadásban: Móra, Budapest

## FILM

## Családcentrikus mese

Micsoda trauma egy új testvér érkezése a családba! Legalábbis a négyéves Kun így éli meg. Haragszik mindenkire, úgy érzi, összeesküdött ellene a világ és senki sem figyel rá az új jövevény miatt.

Egyik reggel titkos, mesebeli világot talál a kertjükben, ahol összeismerkedik egy nagylánnyal, akit pont úgy hívnak, mint Kun utált kistestvérét. Tanulságos utazás veszi kezdetét, amit egyikük sem fog egyhamar elfelejteni... *A Mirai - Lány a jövőből* arról szól, miként keresi helyét Kun (és a többi szereplő) a megváltozott családi helyzetben.

Nem véletlenül írta róla egy filmkritikus kolléga, hogy



ez az alkotás „oda a fiatal családhoz”. Hiszen az anime-film azt mutatja be, hogy a család nem társadalmi intézmény, hanem közösség, élmények sorozata. Ezek az élmények lehetnek szomorúak, olykor csalódást keltőek, néha örömteliek, de ezek tesznek azzá, akik vagyunk. Sokféle részletre kiterjedően láthatjuk a család fejlődését, ráadásul úgy, hogy nemcsak felnőttek, de gyerekek számára is élvezhető moziélményt nyújt a *Mirai*. Ami pedig a Kunhoz hasonló helyzetben lévő idősebb testvérek számára hatásos lecke, az a felnőtt nézők számára a család szívszorítóan boldog ünneplése.

Azt már csak halkán teszem hozzá, talán nem véletlen, hogy a film (a szintén demográfiai problémákkal küzdő) Japánban készült.

Az alkotást rendező Hoszoda Mamorunak szebb, okosabb és nagyobb vállaló alkotása még biztosan nem volt. December 27-től vetítik a hazai mozikban, családi programra fel! ///

Göbel Ágoston

MIRAI - LÁNY A JÖVŐBŐL  
japán animációs film, 98 perc Gyártási év: 2018  
Rendező: Hoszoda Mamoru

**Közéleti kiadvány**

**ISSN 0865-0829**

**A Fokoláre Mozgalom lapja**

**www.fokolare.hu**

**Kiadja:** Új Város Alapítvány  
1088 Budapest, Rákóczi út 29. I/5.

**Számlaszám:** OTP Bank Nyrt.  
11705008-20434836

**Felelős kiadó:** Reskovits Ágnes

**Szerkesztőség:**  
1088 Budapest, Rákóczi út 29. I/5.  
Telefon: +36-1-247-8876  
Email: [ujvaros@fokolare.hu](mailto:ujvaros@fokolare.hu)

**Főszerkesztő:**  
Csikné Sisák Zita

**A szerkesztőség tagjai:**  
Antal Gergely, Paksy Eszter,  
Kovács Bertalan, Simkó Zsófia,  
Feltserné Bernáth Mária, Tóth Judit

**Nyomdai előkészítés:**  
Krepler István  
KHP Budapest Kft.

**Nyomtatás:**  
PR-Innovation Kft. Pomáz  
Felelős vezető: Komornik Ferenc

**Terjesztési munkatárs:**  
Papp Katalin  
[ujvaros.terjesztes@fokolare.hu](mailto:ujvaros.terjesztes@fokolare.hu)  
Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap üzletág

**Nyomtatott előfizetés**  
a szerkesztőségben  
és terjesztési munkatársunknál,  
**digitális előfizetés** a  
[www.digitalstand.hu/ujvaros](http://www.digitalstand.hu/ujvaros)  
oldalon lehetséges.

[www.ujvaros.fokolare.hu](http://www.ujvaros.fokolare.hu)

Megjelenik kéthavonta (évi 6 szám)  
Egy példány ára: 700 Ft  
Éves nyomtatott előfizetés: 3990 Ft  
(6 lapszám + postaköltség)  
Éves digitális előfizetés: 2730 Ft



# Az Új Város 2019-től digitálisan is olvasható!

Előfizetés és lapszám vásárlás a  
[digitalstand.hu/ujvaros](http://digitalstand.hu/ujvaros) felületen.



*„Az igazságra és csakis az igazságra törekedj...”*

(5Móz 16,18–20)

# ÖKUMENIKUS IMAÓRA

**2019. január 25-én 17–20 óráig**

a Magyar Egyházak Ökumenikus Tanácsa gyülekezeti termében,

(1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.)

**a Fokoláre Mozgalom szervezésében**

a keresztények egységéért tartott imahét keretében.

*Szeretettel hívjuk a különböző felekezetekből jött keresztények közös imájára,  
a kölcsönös szeretet tanúságtételére a Jézus által kért egység megvalósulásához!*

**nka**

Nemzeti Kulturális Alap

**újváros**

egy lap, ami összeköt



01901



2019/1.